december
2006

Freewave

397
media magazine

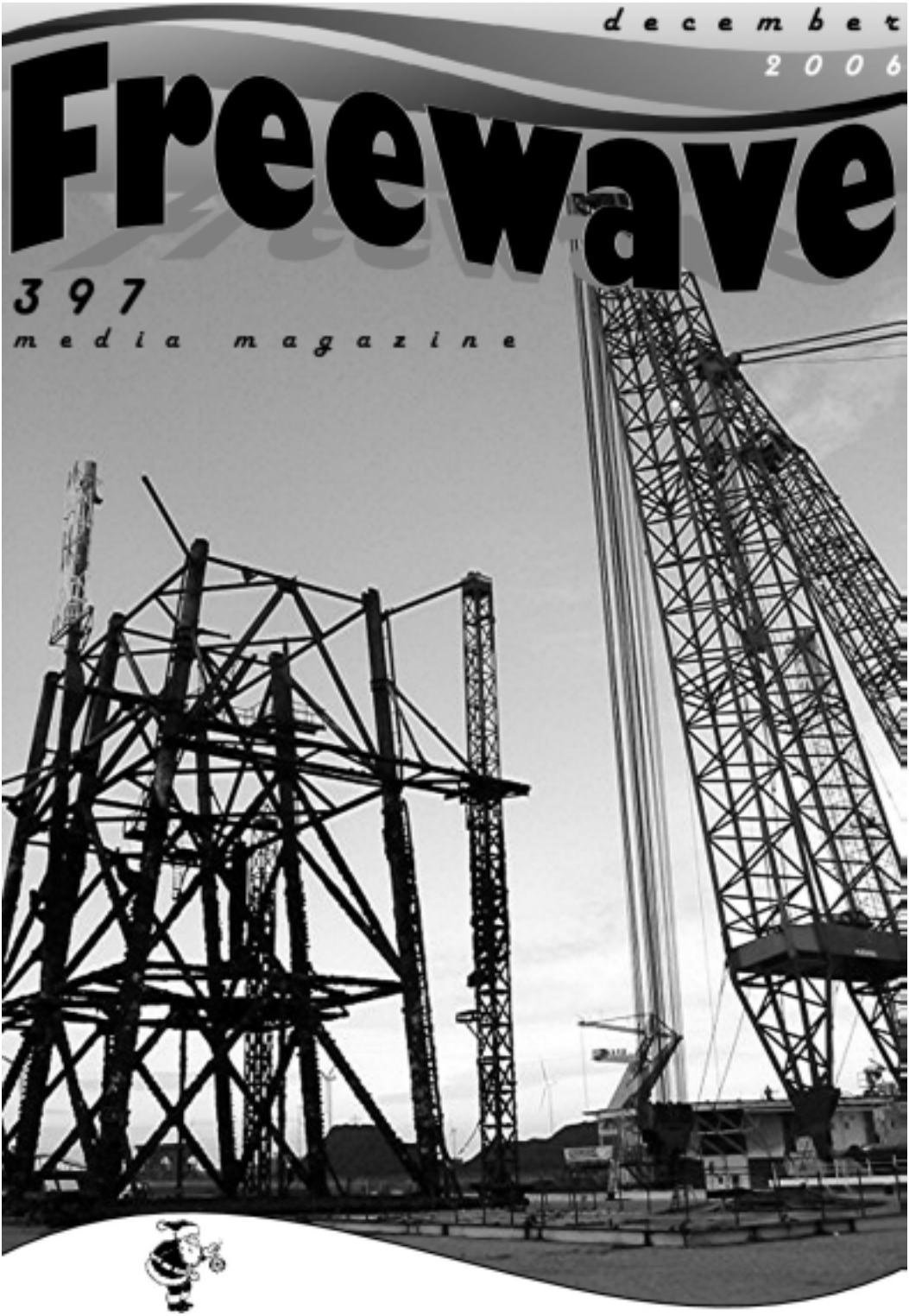

Freewave, maandelijks mediamagazine
Jaargang 29, nummer 397

COLOFON
Exploitatie: Stichting Media Communicatie
Hoofdredacteur: Hans Knot
Lay Out: Jan van Heeren
Druk: EPC

Vaste Medewerkers:
Michel van Hooff (Nederland); Rene Burcksen, Jan Hendrik Kruidenier (VS); Jelle Knot (Internationaal); Martin van der Ven (internetnieuws); Ingo Paternoster (Duitsland); Gijs van der Heuvel (Caribisch Gebied); Radio Magazine (Engeland)

Verantwoordelijke Uitgever
Stichting Media Communicatie, Postbus 53121, 1007 RC Amsterdam
e-mail: olt@xs4all.nl
web: www.mediacommunicatie.nl

Correspondentieadres:
Hans Knot, Postbus 102, 9700 AC Groningen
e-mail: hknot@home.nl
web: www.soundscapes.info
www.hansknot.com

Lidmaatschap:

Nederland:	Euro 25,-
Europa:	Euro 30,-
Rest v/d wereld:	Euro 36,50

Einde abonnement?
Op de adresband staat de datum waarop het abonnement afloopt. Vernieuw dit tijdig! Graag uw eigen adres vermelden onder mededelingen van uw overschrijving (zowel via een overschrijvingskaart als elektronisch). U kunt eventueel uw adresgegevens doormailen/ opsturen met verwijzing naar de overschrijving. **Zie ook mededeling blz.26.**

Transacties:
Postgiro 4065700 t.n.v. SMC, Amsterdam

Verzending:
Eventuele klachten inzake verzending, onregelmatige ontvangst en adreswijziging ten alle tijden richten aan: Stichting Media Communicatie, Postbus 53121, 1007 RC Amsterdam

Advertentietarieven:

	eenmalig	tweemalig
1/1 pagina:	Euro 23,-	Euro 34,50
1/2 pagina:	Euro 14 ,-	Euro 23,-
1/4 pagina:	Euro 10 ,-	Euro 16,-

FOTO'S
Indien niet anders vermeld zijn alle foto's uit het Freewave archief.

ISSN NR. 1381-8562

De medewerkers van Freewave Media Magazine wensen u prettige Kerstdagen en een goed 2007!

INHOUD

Heden en verleden	3
Perikelen	15
Nieuws de wereld rond	19
Nieuws uit Engeland	19
Foto's uit vervlogen tijden: AVRO	20
'208, it was great'	22
De Amsterdamse piratenscene in de jaren '60	23
'Fernsehen und Radiohören mit dem PC'	26
Internet Surftips	26

Elke auteur en adverteerder is verantwoordelijk voor zijn/ haar eigen publicatie. Zonder toestemming van de redactie is gehele of gedeeltelijke overname, in welke vorm dan ook, uit deze Freewave niet toegestaan.

OMSLAG

Foto: Het onderstel van het REM-eiland naast het eiland zelf (rechtsonder) op de kade bij Hoondert in Vlissingen. © Jan Parent

Bijnamen

DO 7 SEPT: Bij het lezen van het boekje over Radio Luxembourg, waarin natuurlijk de nodige verhalen over de presentatoren, wordt ook een aantal bijnamen van ons bekende deejays van zeezenders uit het verleden genoemd. Natuurlijk ons bekende, maar we kunnen er toch weer twee toevoegen aan de enorme lijst. David Sutch bijvoorbeeld die ook 'Steaming Lord Crutch' werd genoemd. Ook mogen we Radio Scotland deejay Ian Mack 'Site' niet vergeten te melden.

Opruimen

ZA 9 SEPT: Rob Olthof is recentelijk voor het eerst in zijn leven verhuisd en komt vele zaken tegen die hij ooit heeft opgeborgen en die deels door hem nooit zijn gebruikt. In 1974 diende Graham Gill de teksten in te spreken voor de LP Pirate Memories, een LP door Rob uitgebracht in samenwerking met Pirate Radio News en waarvan achteraf gesteld kan worden dat het de beroerdste productie ooit was. De oorzaak was dat bij JATO records, waar het eindproduct op vinyl werd geperst, het geluid totaal verpest werd. De teksten waren in Zandvoort ingesproken bij Rob van der Waal en de heren kwamen lekker aan de praat en hierbij enige van Olthof's aantekeningen uit die tijd waarbij hij Graham aan het woord laat.

Mijn aanwezigheid op Big L

'In het underground station van Earl's Court in de Londense hoofdstad hing een mededelingenbord waarop ondermeer stond dat er kamers en appartementen te huur waren. Ik zag een aankondiging dat drie enigszins artistieke heren graag een vierde man wilden voor hun grote appartement en wel op nummer 17 Newans Square, niet ver van het Kensington Paleis. Dus ik ernaar toe en klopte op de deur en een knaap kwam naar de voordeur die zich voorstelde als Roger Dee en ik zei dat ik voor het appartement kwam. Ik ontmoette de andere jongens en het bleek dat Roger een popzanger en komediant was. Hij had veel werk in het noordelijk deel van Engeland, zo in de buurt van Manchester en Liverpool. Hij speelde in diverse variété paleizen (zoals je die in Engeland hebt). De andere knaap was John Pearce, hij was danser in het Piccadilly restaurant in West End en de derde jongen was Nicky North, lead singer en gitarist van de Rockin Berries in 1965.

Mooi huis

Het was een heel fijn huis, er stond bijvoorbeeld een grote piano in een hoek van de zitkamer. De drie jongens hadden allemaal dezelfde manager, genaamd Alan Pearce. Meteen bood deze me een baan aan in het Wimbledon Palace. Hij bood me 25 pond sterling voor werken op vrijdag en zaterdagavond en dat was in die tijd een hoop geld. Ik moest naar het opgegeven adres en daar wat platen draaien en een paar popgroepen introduceren voor het publiek. De artiesten die daar verschenen waren ondermeer The Small Faces, Dusty Springfield en Tom Jones. Het was de tijd dat ze doorbraken in Engeland. Tom Jones was bijvoorbeeld nog totaal onbekend in tegenstelling tot heden.

Big L happening

Ik moest de artiesten dus aankondigen en afkondigen. Op een zaterdagavond was er een Radio London happening daar. De London deejay, die deze happening zou presenteren, kwam die avond niet op de proppen en de manager zei tegen me dat ik maar voor hem moest invallen en mij maar voor moest doen als zijnde Radio London deejay. En dat heb ik dus gedaan. Ik draaide wat plaatjes gedurende een minuut of twintig en toen kwam Gordon Shepard naar me toe. Hij was talent scout van Radio London en hij nodigde me uit om naar het hoofdkantoor van Radio London in Curzon Street te komen, hetgeen ik direct na het weekend heb gedaan. En zo werd ik op een maandagmorgen deejay van Radio London.

Te kort

Ik vond het werken op Radio London heel prettig alhoewel het maar voor een korte tijd was. Hun programmatische opzet was uitstekend! Big L was naar mijn mening de beste van de zeezenders uit die tijd. Dat komt volgens mij omdat het door een andere Australiër geleid werd, namelijk Tony Windsor. Zijn werkelijke naam was Tony Withers. Het geheim van het succes van Radio London was de Australische aanpak van het maken van commerciële radio, aangepast aan de smaak van de Britten met veel Engelse deejays en wat Australische deejays. Nadat ik bij Radio London van start ging zou het slechts een paar

Graham Gill en Roger Scott ten tijde van Radio 390

weken duren alvorens de MV Olga Patricia aan de horizon verscheen. Het zendschip zou bekend worden als basis voor ondermeer Swinging Radio England en Britain Radio.

Snelle switch
Ik kwam op een bepaald moment vanaf de MV Galaxy aan land, na een kort verblijf op het schip en we arriveerden in de haven van Harwich. In de buurt van grote grijze greyhound bussen werd ik aangesproken. Een jongeman kwam naar ons toe en zei: "Hallo, ik ben Don Pearson". Hij was Amerikaan en was de man achter de organisatie van Swinging Radio England en Britain Radio. Hij bood aan ons per bus naar London te brengen. Hij gaf ons het idee miljonair te zijn. Ik was er zeker van dat hij die tijd ook miljonair was. In de bus bood Don Pearson ons een baan aan voor Swinging Radio England en Britain Radio. Dus, twee weken later ging ik niet meer naar het zendschip van Radio London, maar naar een Amerikaans schip niet ver van de MV Galaxy verwijderd. Voor die tijd werd ik geïnterviewd als sollicitatieprocedure in het Hilton Hotel en ik kreeg een baan op het schip aangeboden.

Tentoonstelling in Hoorn (zie pag. 5)
© Hans Siebgens

Lange periode
Ik bleef daar zo'n zes tot zeven maanden en ook hier heb ik het zeer naar mijn zin gehad. Wel was het een tijd van ups en downs, omdat de Amerikaanse deejays aan boord een enorm ego hadden. Neem bijvoorbeeld Boom Boom Brannigan, hij had een enorme air over zich. Ik herinner me ook nog de openingsparty voor de pers en artiesten die werd georganiseerd in het Hilton Hotel. Het werd een groot fiasco. Het probleem bij vooral Swinging Radio England, was dat de Amerikaanse deejays totaal niet aansloegen in Engeland. Zo zie je maar dat Australische deejays wel populair werden omdat de Engelsen het Australische accent wel leuk vonden. Wij pasten ons aan bij de Britse gewoonten. Daardoor sloeg ik als deejay in Engeland aan en heb trouwens nog steeds een fanclub daar.

Meningsverschil inzake manier van nieuwslezen
O ja, dat herinner ik me nog. Er was een Amerikaanse deejay aan boord, Larry Dean genaamd en hij was eindverantwoordelijke voor het brengen van het nieuws. Larry was heel strikt en als we het nieuws gelezen hadden moesten we in plaats van: "Het is 21 graden buiten" zeggen: "Het is nu 21 graden in de wide and wonderful". Larry zei dat we moesten spreken met een Amerikaans accent. Ik zei hem dus dat ik Australiër was en geen Amerikaan. Wij wilden ons presenteren op onze manier en wij negeerden Larry. Na ruim een half jaar verliet ik de organisatie en ging werken bij Radio 390. Ik werkte daar tot de close down.'.

Meer bijnamen
MA 11 SEPT: Drie bijnamen deze keer en alle drie voor programmamakers op Caroline South. Robbie 'D our dale good friend' Dale, David 'he's so fine' Wynn en 'Uncle' Bill Hearne. Waarvan akte.

Adje en de politiek
MA 11 SEPT: Vandaag maakt Hilbrand Nawijn bekend dat voor zijn politieke partij de komende verkiezingen in november ondermeer het punt 'breng de amusement dichter bij de politiek' op de agenda zal staan. Ondermeer zal voormalig technicus, presentator en producer Ad Bouman op de kandidatenlijst staan. Hij zou de portefeuille mediabeleid ambiëren. Chaos, onrust, waar is Ad. Waar gaat het mediabeleid heen. Nee, Ad is een beste kerel maar een plek in de politiek zie ik niet voor hem zitten. 'Ik ga even mijn hond uitlaten.'

Aanvullingen
WO 13 SEPT: Een drietal aanvullingen. Allereerst kan bij het nummer 'Family Affair' in de uitvoering van MFSB worden toegevoegd dat Bert Bennet het nummer ook gebruikte ter promotie van het popmagazine 'Joepie' op Radio Mi Amigo. Het nummer 'Wipe Out' van The Surfaris, ten minste de intro, werd gebruikt voor een jingle 'Hallo, hallo dit is de Peter van Dam Hit Show' op Radio Mi Amigo. Tenslotte werd in de studio van Radio Noordzee nog eens het nummer 'In the summertime' van Mungo Jerry op de draaitafel gelegd voor het inspreken van een aantal commercials voor Neckermann Reizen.

Onbekend
Ook op de lijst kunnen we bij de categorie 'uitvoerenden onbekend' nog noemen 'Land of our birth' het nationale volkslied van het Eiland Man, dat door Don Allen op 14 augustus 1967 rond middernacht werd gedraaid. De wet tegen de zeezenders ging wel in voor het merendeel van Groot Britannië, maar Caroline North, dat voor het eiland Man lag, kon legaal nog doorgaan tot 31 augustus dat jaar. Het was Ray Warner, beter bekend als Ray Anderson, die op Radio Atlantis in 1974 het nummer 'Chantilly Lace' van Jerry Lee Lewis gebruikte en wel de woorden 'Hello Baby' voor een jingle. Bij 'Sinfull' van Mr. Bloe kan worden bijgevoegd dat de intro werd gebruikt voor een jingle voor de 'Caroline International All Time 100 Hot Albums' in 1976.

Nicknames
VR 15 SEPT: Andermaal een paar bijnamen

toe te voegen aan de lijst. Allereerst van Caroline South in 1967, hoewel slechts voor een korte periode: Tony 'the simple one' Symonds. Dan van Caroline International Ray 'Black Magic' Sebastian. Uit 1974 wil ik graag nog noemen Gaby 'the old man on the airwaves' Hernandez van Radio Atlantis. Martin van der Ven stuurde nog een in van Laser 558 deejay David Lee Stone 'Your hopelessly romantic'.

© Hans Siebgens

Speciale tentoonstelling
ZO 17 SEPT: Een berichtje uit de Purmer en wel van Hans Siebgens die een speciale tentoonstelling heeft bezocht en graag de gemaakte foto's met de lezers van het Freewave Media Magazine en MediaPages wil delen. Hierbij een korte impressie: 'Vandaag ben ik met mijn echtgenote even naar het 'Museum van de 20e eeuw' geweest dat aan de Bierkade (prachtige straatnaam) te Hoorn is gevestigd. Dit museum herbergt onder andere een etage vol leuke dingen afkomstig uit die gezellige jaren zeventig van de vorige eeuw. Natuurlijk hebben we wat langer stilgestaan bij het hoekje 'radio en televisie' en met name bij 'onze' zeezenders.

Storm en regen
Wat hadden we toch weinig toen, een middengolfontvangertje op je kamer waar je ondermeer de krakerige signalen vanaf zee mee kon ontvangen. 's Winters lekker binnen en dan luisteren naar de radio. Je een beeld vormen hoe het er op de schepen met storm en regen aan toe kon gaan. Het is (misschien gelukkig) allemaal voorbij. Wat ons rest zijn de herinneringen aan een zeer gelukkige tijd. En dat kunnen we met elkaar delen, zeker op vier november aanstaande op de jaarlijkse radiodag.

Milieuvergunning
MA 18 SEPT: Quality Radio heeft een milieuvergunning gekregen van de gemeente Almere voor het verankeren van een zendschip in Pampushaven. Ondermeer is, zoals bekend, voor Pampushaven de plaatsing van zender en zendmast ten bate van de1224 kHz gepland. Volgens Quality Radio woordvoerder Ruud Poeze, die zeer ingenomen is met de beslissing van de gemeente Almere tot toekenning van de vergunning, is er genoeg milieu ruimte beschikbaar in Pampushaven om ook andere frequenties in de ether te brengen. De 1224 kHz is al via een noodzender geruime tijd in gebruik op een locatie in Utrecht.

Overeenstemming
Met het mastenbedrijf Novec had Quality Radio reeds enige tijd overeenstemming over het gebruik van de 100 meter hoge mast in Heinenoord voor frequentie 828 kHz. De voorbereidingen voor de bouw van de Broadcast Partners zender zijn ook al begonnen. Op de locatie Heinenoord kunnen eveneens andere frequenties van Quality Radio in de lucht gebracht worden. In Amsterdam stond de 1557 kHz zender geheel volgens de voorschriften te draaien. Quality Radio noemt de intrekking van haar frequenties door Agentschap Telecom dan ook op zijn minst voorbarig, zeker omdat men in Groningen op de hoogte was van de activiteiten en intrekking zeker niet aan de orde was.

Bijnamen
WO 20 SEPT: Martin heeft een groot aantal foto's ontvangen die binnenkort op zijn site komen. Ze zijn afkomstig van Dietmar Flacke. Eén van de foto's toont een programmering die hangt in de studio van Caroline aan boord van de Ross Revenge. Er is een aantal nieuwe bijnamen op die manier opgedoken: Simon 'Wally or not' Barrett, Tom Anderson 'with his saw', Stuart 'Nice guy' Vincent, Edwin 'he's new hee hee' King en Stuart 'I'm really straight' Russell.

© Hans Siebgens

Persbericht
DO 21 SEPT: De definitieve sloopdatum van Meetpost Noordwijk (voormalig REM-eiland) is bekend. Als de weersomstandigheden het toelaten, begint de ontmanteling op zaterdag 23 september. De werkzaamheden worden uitgevoerd door een Nederlands-Belgische combinatie van bedrijven. Bij de sloop zal eerst het bovendek worden gehesen, daarna wordt het onderstel verwijderd. Tevens maakt de aannemer de zeebodem in een straal van 250 meter rondom het eiland schoon. Het bovendek wordt zondag 24 september afgevoerd naar de haven van Vlissingen, om aan de wal te worden gesloopt. Enkele dagen later volgt het jacket. Naar verwachting zijn de werkzaamheden op zee woensdag 27 september afgerond.

32 Jaar geleden
Het platform is in 1964 gebouwd en in gebruik genomen door de Reklame Exploitatie Maatschappij (REM), die vanaf het eiland de eerste commerciële radio- en televisie uitzendingen verzorgde. Na een aantal jaren van leegstand kocht Rijkswaterstaat Noordzee het eiland in 1974 en werd het in gebruik genomen als Meetpost Noordwijk. Het platform maakte onderdeel uit van het Meetnet Noordzee en werd gebruikt voor het ver-

krijgen van hydrologische en meteorologische gegevens zoals wind, watertemperatuur, zoutgehalte, golfhoogte etc. Verder maakten onderzoeksprojecten gebruik van de Meetpost. Tot de sloop is besloten, omdat Rijkswaterstaat de Meetpost niet langer nodig heeft. Ook het gebruik door onderzoeksinstituten nam af en daarnaast waren ingrijpende reparaties nodig om de levensduur van het meetplatform te verlengen. Verkoop van het platform bleek vanwege aangescherpte regelgeving niet mogelijk.

Voorkant Telegraaf

VR 22 SEPT: Al eerder kwam ik met de namen van twee illustere lieden uit Amsterdam, Koller en Otten. Op 30 april 1973 waren ze in de Amsterdamse hoofdstad te beluisteren op de middengolf via een landpiraat genaamd Radio 270. Na de opzienbarende uitzending van Radio 270, gevolgd door de inbeslagname in de Amsterdamse hoofdstad, waarvan vreemd genoeg geen opnamen van bewaard zijn gebleven, sprong de pers op het illustere duo 'Koller en Otten'. De Telegraaf schreef op 1 mei 1973 ondermeer 'Vanuit een woonhuid aan de Utrechtsestraat werd gisteren rond het middaguur ruim vijf kwartier popmuziek en reclame op de middengolf (270 meter) uitgezonden. De zender, die zich bekend maakte als Radio 270 werd een half uur nadat de uitzendingen waren gestaakt, door de hoofdstedelijke recherche en de opsporingsdienst van de PTT opgerold'.

Radio Noordzee discotheek

Daarbij werd tevens aan toegevoegd dat de eigenaren van de zender Koller en Otten, eigenaren van de Radio Noordzee discotheek, verantwoordelijk waren voor de uitzendingen. Ze werden opgezocht en op de foto vastgelegd. Wel meldde de Telegraaf dat de mobiele discotheek niets te maken had met het gelijknamige radiostation dat vanaf het zendschip MEBO II haar programma's verzorgde. De uitzendingen waren volgens de toen 60 jarige Otten in de wijde omtrek van Amsterdam goed te ontvangen. Hij verklapte daarbij dat men met een vermogen van 75 Watt had uitgezonden, waarmee je heel ver kwam in die tijd.

bron: www.mediapages.nl

Protest

De heren, die ook het tijdschrift 'Europop' uitgaven, stelden in diverse interviews dat ze met de uitzendingen wilden protesteren tegen de grote vorm van sluikreclame, die via de publieke omroepen destijds plaatsvond voor particuliere drive in shows: "Er zijn tal van drive in shows, die nooit aan bod komen, zoals die van ons. Vandaar dat we het nodig vonden nu ook eens voor het voetlicht te treden. Binnenkort zal Radio 270 dagelijks in de ether zijn te beluisteren maar dan vanaf een boot op zee.' Otten voegde eraan toe dat men daarmee het vierde commerciële station zou zijn naast de bestaande zeezenders die actief waren vanuit internationale wateren voor de Nederlandse kust.

Protest tegen reclame

Piratenzender in hartje van Amsterdam

1-5-73

Met een gelukwens aan de jarige Koningin en de mededeling dat men met eigen uitzendingen de illegale sluikreclame in de ether te lijf zou gaan, ging maandag op het middaguur een nieuwe radiopiraat de lucht in: Radio 270. Een uur lang duurden de uitzendingen uit een pand in de Utrechtsestraat, in het hartje van Amsterdam. In het programma werd reclame gemaakt voor een drive-in show en een tabaksmerk. Een half uur nadat de uitzendingen waren gestaakt, nam de politie aanwen met de PTT-opsporingsdienst de zender in beslag.

De initiatiefnemer van deze etherpiraterij was de 59-jarige exploitant van de drive-in show E. Otten. De zender was van primitieve makelij en de uitzendingen waren alleen in Amsterdam te horen. Otten'ser dat hij met zijn uitzendingen heeft willen protesteren tegen de reclame die de officiële omroepen en de piratenzenders op de Noordzee maken voor hun eigen drive-in shows. De heer Otten vindt dat die omroepen en Noordzeepiraten zich schuldig maken aan een onrechtmatige daad.

Niet zelf

Koller en Otten beweerden in één van de interviews niet zelf te hebben uitgezonden maar slechts een programma te hebben gemaakt. Ze hadden namelijk gehoord dat een aantal lieden op Koninginnedag wilde gaan uitzenden en beiden dachten toen een gratis programma aan te bieden. De Volkskrant meldde dezelfde dag dat op maandag 30 april het station bijna een uur in de ether was geweest, waarbij reclame werd gemaakt voor de drive in show van Koller en Otten en een tabaksmerk. Tegen Otten en zijn compagnon, de toen 27 jarige Koller, werd volgens de krant procesverbaal opgemaakt wegens het illegaal verzorgen van uitzendingen. Een woordvoerder van de recherche had bekendgemaakt dat de zender zeer eenvoudig van constructie was en slechts in staat was Amsterdam te bereiken.

Berichtgeving ver buiten Amsterdam

Ook het Nieuwsblad van het Noorden had oor gekregen van de uitzendingen en berichtte op 1 mei over de uitzendingen: 'Met een gelukwens aan de jarige Koningin en de mededeling dat men met eigen uitzendingen de illegale sluikreclame in de ether te lijf zou gaan, ging maandag op het middaguur, een nieuwe piraat de lucht in, Radio 270.' In dit bericht kwam naar voren dat men niet alleen wilde protesteren tegen de reclame voor de drive in shows van de publieke omroepen maar ook tegen de spots voor de drive in shows die werden gepromoot op de zeezenders.

Heel vroege publicatie in de Televizier

In mijn archief vond ik nog een heel vroege publicatie inzake Radio 270 terug en wel in de Televizier van 27 januari 1973. Men schreef ondermeer: 'Terwijl de mist rond het Caroline schandaal nog niet is opgetrokken, meldt zich – voorlopig nog op papier – een vierde illegale zender. De werknaam: Radio Europop. Het is een plan van de uitgevers van het gelijknamige muziekblad, waar ze naar eigen zeggen al meer dan een jaar werken.' Koller en Otten wisten toen ook al behoorlijk te fantaseren want ze stelden dat ze zeker 20 grote bedrij-

ven achter zich hadden staan, die zeker 5 miljoen gulden aan reclame zouden leveren, geld dat ze specifiek voor het nieuwe project zouden reserveren en zeker niet voor de STER of de andere bestaande zeezenders. Namen van bedrijven werden uiteraard niet genoemd.

Cynisch

De journalist van de Televizier wist cynisch in te gaan op de opmerking inzake reclamegelden want hij schreef: 'In 1960, het jaar waarin Nederlands eerste piraat voor de kust verscheen, zou een dergelijk bedrag genoeg zijn voor de oprichting van precies tien Radio Veronica's. De heren Koller en Otten vinden dit bedrag echter nog de helft te weinig.' Uiteraard, want dat was de rem om vervolgens nooit met een zendschip te hoeven komen. Koller en Otten stelden in het betreffende interview gewoon eerst 40 sponsoren te willen hebben alvorens met de uitvoering van de plannen van start te gaan.

Niet serieus

De redactie van Televizier stelde dan ook ronduit dat Koller en Otten maar niet serieus genomen dienden te worden omdat de gewenste bedragen onmogelijk via adverteerders waren binnen te halen: 'Zo'n situatie bestaat in Nederland niet. Zelfs Radio Caroline moet al merken dat de ruimte in reclamebudgetten van potentiële gegadigden, na het verschijnen van Radio Noordzee in 1971, dermate is geslonken dat alleen maar tegen afbraakprijzen – en dus met groot verlies – nog aan adverteerders was te komen.'

Aanbod

Koller en Otten waren inderdaad een aantal malen op bezoek geweest waarbij ze klaarblijkelijk serieus waren overgekomen want er is een aantal gesprekken geweest. Eén van de toenmalige Carolinemedewerkers heeft me destijds verteld dat ze daadwerkelijk met een plan waren gekomen op het kantoor aan de Van Hoogendorpstraat in Den Haag en wel met het voorstel om de totale programmering voor hun rekening te gaan nemen tegen betaling van een hoog bedrag. Ook grote bluf, uiteraard. De Televizier meldde zelfs dat Koller en Otten een bedrag van 2,5 miljoen hadden geboden om Radio Caroline over te nemen. Inmiddels zijn we decennia verder en zijn de spinselen van Koller en Otten slechts herinneringen aan twee lieden die alleen maar de beschikking hadden over een dikke duim.

Veel bij te werken

ZA 23 SEPT: Voor de lezers van Freewave vandaag maar eens bijwerken wat er zoal voor interessants de laatste 10 dagen is binnengekomen als reactie op de Knot International Radio Report. Allereerst is er een mooie update terug te vinden inzake alles wat er op de Noordzee gebeurde in september 1976, toen het zendschip de MV Mi Amigo op een zandplaat liep. Theo van Halsema heeft het één en ander in beeld en verhaal samengevat. Vergeet niet dat het al dertig jaar geleden is, dit jaar, dat dit gebeurde. **http://members.home.nl/theovanhalsema/index.html**

Killroy

In een eerder report was de vraag gesteld of deejay Killroy wel of niet aan boord van de Mi Amigo was toen hij in augustus 1967 programma's maakte voor Caroline International. Volgens de gegevens op de site van de Pirate Hall of Fame ging het om opnamen van een blanke deejay die de programma's aan land opnam. De stem klonk echter zo donker dat het merendeel van de reacties aangeeft het niet met de verklaring op de PHoF eens te zijn. En zo kwam vorig weekend plotseling een verrassend e-mailtje binnen met het antwoord.

Vanaf Kreta

De mail was afkomstig van één van de deejays die met Killroy aan boord heeft gezeten, Sir Johnny Walker: 'Hoi Hans, dank alweer voor je laatste report. Fascinerend andermaal om te lezen. Ik houdt momenteel op Kreta vakantie, hoewel veel van de tijd op gaat met het schrijven aan mijn autobiografie, die volgend jaar mei uitkomt. Alle oude herinneringen in je report zijn altijd welkom. Zover ik herinner gingen Robbie Dale en ik op 14 augustus 1967 (eigenlijk dus al op 15 augustus) door tot 2 uur in de nacht en gingen vervolgens naar bed. Het was een lange dag geweest. Het is dus echt mogelijk dat er vervolgens tot zes uur in de ochtend non stop muziek werd uitgezonden. Of Spangles zich eenmalig Chris Anthony noemde zal hij ongetwijfeld zelf binnenkort wel melden.

Aan boord

En wat betreft Killroy kan ik je echt melden dat hij op het schip was. Een echte koele kerel die op een bepaald moment om middernacht was te beluisteren. Hij beschikte over de mogelijkheid om een plaat enorm scherp te zetten, terwijl hij ondertussen met zijn andere hand een stevige joint draaide. Sinds we dit zagen bleven we hem maar vragen de joints voor ons te draaien. Niet dat we altijd stoned rondliepen op de Mi Amigo, maar op die momenten dat er pot aan boord van het schip was. Blijf doorgaan met het goede werk, al het beste, Johnnie Walker.'

Dezelfde?

Maar dan blijven we zitten met de andere vraag of Ray Cooper, zoals afgebeeld op de foto van voormalige Caroline technicus Sheridon, dezelfde knaap is als Killroy. We hebben de vraag gesteld aan Johnnie en hopen dat hij daar binnenkort ook een antwoord op heeft. Eigenlijk op hetzelfde moment dat Johnnie ons schreef kwam er ook een e-mail met daarin de tekst wat Chris Cary meldde op zijn site inzake zijn komst op het zendschip. Hij arriveerde op de 14e augus-

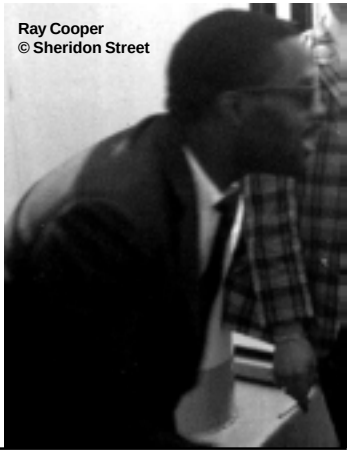

Ray Cooper
© Sheridon Street

tus en speelde in de nacht non-stop muziek. Dus is Spangles inderdaad de man die zich eenmalig als Chris Anthony voorstelde.

André van Raay

Maar meer lezers zijn geïnteresseerd in Killroy. Neem bijvoorbeeld André van Ray, die een fervent Caroline luisteraars was in de jaren zestig van de vorige eeuw. 'De geheimzinnigheid rond Killroy is na al die jaren nog altijd groot. Er zijn meer verhalen over bekend, één ervan dat het ging om een imitatie door Spangles met een verdraaide stem. Ik herinner mezelf dat de stem klonk als van een neger en het lijkt me onlogisch dat een jonge blanke discothekendeejay uit Londen die shows opnam, zelfs al zou hij 'Soulfinger'van de Bar-keys als tune hebben gehad. Zou het niet kunnen dat Ray Cooper and Killroy dezelfde persoon zijn. Ik herinner me dat Johnny Walker een keer een opmerking maakte in zijn programma waarin hij meldde dat hij ging zonnebaden op het dek om net zo bruin te kunnen worden als collega Ray Cooper, daaraan toevoegend dat Killroy zelf nooit hoefde te zonnen.

RNI

Ray Cooper was in 1970 ook heel kort via RNI te beluisteren. De naam komt ook weer voor in de reggae scène als een artiest, maar tevens kan worden gesteld dat het een veel voorkomende naam is.' Dank dus aan André, die trouwens een leuke site heeft over zijn liefde voor speciale muzieksoorten. www.geocities.com/cloudninesoulsquad. In het boek 'Offshore Radio' van Gerry Bishop wordt de naam van een Caroline South deejay genoemd; Ray 'Black Magic' Sebastian. Er is gesuggereerd dat dit dezelfde persoon was als Ray Cooper. André stelde dat Killroy misschien wel dezelfde was als Ray Cooper, hetgeen een kwestie is van één persoon die onder drie namen werkte.

Schaduw van het REM-eiland, 1971 © Jaap Duijn

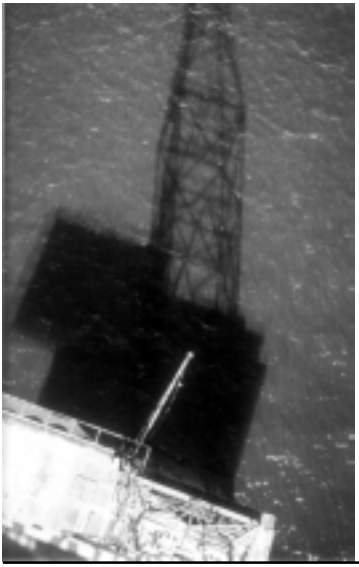

Dieren

Herinner je dat ik het recentelijke had over de kippen aan boord van de Fredericia? Ik kreeg hierop een reactie van John Bennet, eens deejay op de VOP en Caroline in de jaren tachtig. In zijn jonge jaren luisterde hij intensief naar Caroline North; 'Allereerst iets over dieren aan boord van de zendschepen. Radio Caroline kreeg, vlak nadat men in 1964 voor Ramsey Bay verankerde, een hond aan boord van het schip. Ik denk dat deze tot medio 1966 een bewoner van het zendschip Fredericia is geweest. Op een bepaalde dag is kapitein Van Lieshout door de hond gebeten en werd er via een SOS bericht assistentie gevraagd. Een dokter werd naar het zendschip gebracht om de kapitein een tetanus prik te geven. De hond is nadien afgemaakt. Ik herinner me dat de deejays de nodige opmerkingen en grappen maakten, de dagen volgende op het ongelukje. Daarbij werd 'I love my dog' van Cat Stevens plagend ter begeleiding gebruikt.

Terug naar het illustere duo uit Amsterdam

Ik kom nog even terug op het duo Koller en Otten. Nico Steenbergen, ex-RNI nieuwslezer en deejay, meldt me: 'Ik ontmoette Frank Koller op de dag dat de inbeslaggenomen MV Fredericia van Caroline de haven van Amsterdam werd binnengesleept. De Mi Amigo lag al enige tijd afgemeerd. Het was maart 1968 en samen met enkele andere mensen stond ik aan de Javakade te kijken hoe de Caroline North werd afgemeerd. Frank vertelde me toen dat hij op de Mi Amigo als zendertechnicus had gewerkt en bovendien als stand in voor Roger Day op het schip werkte. Dat laatste geloofde ik niet maar niet veel later zou ik bij hem thuis een bandje horen waarop hij redelijk Roger Day imiteerde. Ook ik was in die tijd met een klein zendertje actief vanuit Amsterdam Oost. Koller organiseerde op een later moment de Radio Noordzee Drive In Show, tezamen met Otten. De laatste heb ik echter nooit ontmoet.

Meer mensen actief

Nadat ik een eerste publicatie inzake de Amsterdamse piratenscène in de jaren zestig had laten plaatsen op www.hansknot.com reageerden velen, waaronder Nico die me verder vertelde dat ook Gerard Reitsma (voormalig medewerker RNI, KRO en Cable One) actief was. Hij had ook een station via de middengolf dat hij GRRS noemde, hetgeen stond voor 'Gerard Radio and Relay System'. Af en toe had Ad Bouman ook meegespeeld via een zendertje vanuit zijn ouderlijk huis aan de Retiefstraat.

Zeer onverwachte mail

De volgende mail die binnenkwam was uit een onverwachte hoek, ergens uit het graafschap Kent: 'Onder de noemer 'het is een kleine wereld' kan ik je vertellen dat ik vanochtend je laatste report las en vooral het onderwerp 'Jimmy Houlihan' me veel leerde. Ik probeerde deze man in de jaren zestig zoveel mogelijk te mijden. In mijn programma, dezelfde zaterdagmiddag, had ik een winnaar aan een competitie, een zekere Mike, die in het gesprek op de radio me opeens vroeg of ik Jimmy Houlihan wel kende. Mike werd gekozen uit ongeveer 600 reacties, die via e-mail, telefoon en sms text waren binnengekomen. Ik antwoordde hem dat ik wel van hem had gehoord en veranderde zo snel mogelijk weer van onderwerp. Wel heel 'spooky' dat dit gebeurt. Het heeft een maximale kans van 1 op de 600. Ik hoop dat je van het

REM-eiland wordt gelicht © Jan Parent

goede leven geniet en ik zie iedere maand weer uit naar nieuwe verhalen via het Knot Report'. Was getekend 'Dave Cash'.

Sloop REM-eiland

ZO 24 SEPT: In de diverse kranten en op de televisie is vandaag en zal morgen veel aandacht worden besteed aan de sloop van het REM eiland, dat 42 jaar lang voor de kust ter hoogte van Noordwijk heeft gelegen. In no time is het eiland in delen per grote bok naar Vlissingen gesleept. Jaap Duijn, die ons recentelijk mooie foto's stuurde van een zeiltocht naar het eiland in 1971, stuurde het volgende bericht in. 'Hallo Hans. Gisteren, 23 september 2006, is het er, zoals je ongetwijfeld wel zult weten, dan toch van gekomen. De REM (meetpost Noordwijk) is niet meer. Toen ik 's morgens op de boulevard van Noordwijk kwam, lag er een bok met enorme kranen langszij de REM gemeerd. Ik had nooit kunnen denken dat het allemaal zo vlug zou gaan. In de loop van de middag was de bovenbouw al losgebrand en begon het hijsen.

Naar Vlissingen

Rond acht uur in de avond lag de bovenbouw op een ponton om naar Vlissingen te worden afgevoerd. Vandaag ben ik om zeven uur in de avond nog even met de verrekijker naar het strand gegaan voor een laatste blik. Op dat moment zat er, voor zover ik het kon zien, ook om de onderbouw al een strop. Het zal dus niet lang meer duren of alles is weg. Een stukje nostalgie is dan na 42 jaar verdwenen. Wie je ook spreekt, iedereen vindt het jammer. Een collega zeilveniginglid, Harry van Rhijn, is nog met de motorboot ter plekke geweest. Op www.digidig.nl kun je foto's van hem vinden van het hijsen. Even klikken op de foto en de andere foto's verschijnen.

Jan Parent

MA 25 SEPT: Vanuit Zeeland hier een verslag van Jan Parent: 'Na weken van voorbereidingen werd zaterdagavond rond zes uur het REM-eiland gelicht. Het werk wordt uitgevoerd door slopersbedrijf Hoondert uit Vlissingen-Oost. Om de klus te klaren is het kraanponton Rambiz uit Antwerpen ingezet. Het maximale hijsvermogen van deze zware jongen is 4000 ton. Het REM-platform weegt 'slechts' 300 ton. Voor de Rambiz dus geen enkel probleem. Na het gedeeltelijk losbranden kostte het aanbrengen van twee stalen stroppen de meeste moeite. Het duurde bijvoorbeeld twee uur voordat de eerste strop onder het platform was doorgetrokken. De tweede ging veel sneller. Aan boord van het kraanschip waren veel medewerkers van Rijkswaterstaat die afscheid kwamen nemen van 'hun meetpost'. (Vanaf 1974 was het REM-eiland jarenlang in gebruik als meetpost voor golfhoogten, weergegevens e.d.).

Historie

Het viel mij op dat veel personeel van RWS nauwelijks iets weet van de historie van het eiland. Sommigen wisten niet wat ze hoorden toen ik vertelde dat het eiland in 1964 juist voor het maken commerciële radio en televisie in zee was gezet. Dan hebben we het toch over ruime dertigers en veertigers. Toen de stroppen eindelijk goed zaten kon het daadwerkelijke hijsen beginnen. Voor de Rambiz een fluitje van een cent. De stroppen kwamen op spanning en met knallend gekraak kwam

REM-eiland op weg naar Vlissingen © Jan Parent

het platform los van de zes poten, die de constructie ruim 42 jaar hadden gedragen. Direct werd een ponton voor het kraanschip gevaren. De slopers waren nog een uurtje in de weer om allerlei losse leidingen en stukken staal los te branden en vervolgens werd het platform keurig en vrijwel onbeschadigd op het ponton gezet. Daarna kon reis naar Vlissingen beginnen.

In Vlissingen

Zondag tegen 12.00 uur arriveerde het transport in Vlissingen-Oost. Het REM-eiland ligt nu, onzichtbaar vanaf de openbare weg, op het ponton aan de kade bij de fa. Hoondert. Het blijft daar liggen totdat het kraanschip komt met het onderstel. Daarna wordt met behulp van de Rambiz het platform op de kant gezet. Men is nu in afwachting van het onderstel (jacket) dat ook naar Vlissingen-Oost komt. De verwachting is in de loop van deze week. Van de fa Hoondert heb ik begrepen dat het nog wel even duurt voordat de snijbrander in het REM-eiland gaat. Men sluit niet uit dat zich nog een mogelijke koper aandient. Dat zou mooi zijn. Maar ik vrees van niet.'

Sport op de zeezenders

MA 25 SEPT: Met een bepaalde regelmaat laat ik ook, al dan niet door een lezer, het onderwerp 'Sport op de zeezenders' voorbij komen. Anno 2006 is het normaal dat zelfs een voetbalclub uit de onderafdeling 5c met een gesponsord voetbalshirt rondloopt. Reclame bijvoorbeeld voor de lokale bakkerij, die daarvoor niet alleen de shirts betaalt maar ook de wekelijkse hapjes voor bestuur en gasten van de uitspelende club financiert. We zijn niet anders meer gewend. Uiteraard moet even worden vermeld dat er, zoals altijd, uitzonderingen zijn. De directie van het Spaanse FC Barcelona is bijvoorbeeld nooit door de knieën gegaan voor het grote geld dat in de shirtsponsoring omgaat. En ze zijn daar, denk ik, terecht heel trots over. Hoewel de club sinds begin september 2006 wel reclame op het shirt heeft; ideale reclame in dit geval voor UNICEF.

Primeur Volendam
met shirtreclame

Wanneer de eerste vorm van shirtreclame en wat hadden de zeezenders ermee te maken?

Ik heb met de bovenstaande vraag me wel puur gericht op het voetbal en wil graag met u teruggaan naar 5 februari 1973. Het was echt niet de eerste vorm van sponsoring door een zeezender gericht op de voetbalcompetitie en het ging wel om dezelfde zeezender als voorheen. Kan het meer verwarrend zijn? In het Hilversumse, de standplaats van Radio Veronica, was de directie al eerder overgegaan tot financiële support van het in de Tweede Divisie verkerende FC Gooiland, een voetbalploeg die volgens de Gebroeders Verwey volop aandacht verdiende. De naam van deze voetbalvereniging was voortgekomen in 1965 uit de voormalige FC Hilversum.

Kun je het je voorstellen?

Zie je het in gedachten voor je dat bijvoorbeeld Tottenham Hotspurs, één van de vele topclubs uit London, speelt met shirtreclame voor Radio Caroline? Was dit mogelijk in de jaren zeventig? Nee, natuurlijk niet want Radio Caroline was en is een radiostation dat met schoenenveters aan elkaar werd gehouden. Alle beetjes helpen en als we iemand financieel kunnen oplichten hebben we echt vrije radio. Maar de twee gebroeders Verwey, die in 1973 waren overgebleven, hadden daar toch andere gedachten over. Via tal van sportieve activiteiten lieten ze zich gelden. IJshockey, schaatsen, voetbal, autosport en zeilen, ga maar door, ze dachten niet alleen aan publiciteit halen maar vooral aan voordeel voor de eigen portemonnee. Natuurlijk een terechte zaak!

Profvoetbal

Als op zo vele fronten wisten de Verwey's in die tijd de aandacht naar zich toe te trekken, immers elke publiciteit in verbintenis met de naam 'Veronica' was meegenomen, vooral als die vorm van publiciteit in een nieuwsartikel kon worden geplaatst. Begin februari 1973 was dan ook in tal van kranten te lezen dat Veronica een overeenkomst aan was gegaan met de voetbalvereniging Volendam tot het brengen van shirtreclame voor Veronica op het shirt van de spelers van FC Volendam. Daarmee werd geschiedenis gemaakt want het zou de eerste keer in de geschiedenis van het toen bijna 20 jarige bestaan van het betaalde voetbal zijn dat er een voetbalvereniging met een gesponsord shirt op de velden zou verschijnen.

Pé Muhren

Decennia lang was Pé Muhren het gezicht van FC Volendam, zelfs tot op hoge leeftijd was hij een zeer geliefd stationspeaker. Hij werd dan ook in een aantal interviews naar voren gehaald om de overeenkomst met de zeezender Veronica uit te leggen: "Je moet het als een knuppeltje in een hoenderhok zien dat deze overeenkomst is aangegaan." Muhren leidde de persconferentie waarin duidelijk werd gemaakt dat het team voor de rest van het toen lopende seizoen in de shirt van Veronica zou gaan voetballen en dat op het einde van het seizoen zou worden bekeken of het contract zou worden verlengd. De spelers verschenen vervolgens in een shirt met de letter 'V' erop en daaronder een afbeelding van een kotter.

Niet bang

Muhren stelde trouwens dat hij niet bang was voor maatregelen van de kant van de KNVB, immers was de uiting van de letter 'V' neutraal gekozen en kon een buitenstaander niet direct zien dat het om de 'V' van Radio Veronica ging of de 'V' van Volendam. "Er zijn vele Volendammers die een kotter hebben. Natuur-

lijk zou de kotter ook het zendschip kunnen voorstellen en Veronica profiteert daar zijdelings van.' Aan het contract zat trouwens geen financiële steun in de vorm van een geldelijk bedrag verbonden. Slechts de kosten voor het maken van de shirts waren voor rekening van Radio Veronica. De verdere hulp van de zijde van Radio Veronica bleef beperkt tot reclameboodschappen voor de voetbalvereniging Volendam, in zowel het Veronicablad als op de radio in de uitzendingen van Radio Veronica.

Over de KNVB

Tijdens de persconferentie stelde Muhren: "Het is niet onze bedoeling om onaangenaam te doen tegen de KNVB maar iedere club in het betaalde voetbal moet zijn eigen huis weten te redden. De KNVB zoekt ook sponsors. Wij wensen de bond daarbij veel succes. Wij proberen ook alle bronnen aan te boren om financieel gezond te blijven." Naast de eerder gememoreerde vormen van samenwerking was er nog een waarbij een derde partij, de platenmaatschappij Negram, was betrokken. Er werd namelijk een langspeelplaat uitgebracht, op een éénmalig label, met hits van de toenmalige topbands uit Volendam. Er werden 100.000 exemplaren van geperst en van elk verkochte exemplaar kwam f 1,75 beschikbaar van de vereniging. Bovendien werkten alle artiesten, die voorkwamen op de LP, belangeloos mee.

Doel van het geld

Muhren wist tevens te melden dat het bestuur van FC Volendam van de opbrengst van de LP 'Volendam Hoog' al een idee had wat er mee zou gaan gebeuren: "We denken er dan heel voorzichtig aan om een aantal jonge knapen full-prof te laten worden. Natuurlijk geen jongens die zestig mille moeten verdienen. Maar je moet dan denken aan jongens die iets meer gaan verdienen dan wanneer ze de hele dag op een steiger stenen zouden staan te versjouwen.'

De voetbalvereniging FC Volendam speelde in die dagen in de Eerste Divisie en het kwam dat jaar 1973, onder leiding van trainer Joep Steur, tot een aardige prestatie. Door de invoering van de periodekampioenschappen, waarvan ook Volendam er één behaalde, mochten ze meedoen in de nacompetitie, die dat jaar door Wageningen werd gewonnen.

Een mini-shirt met het latere Veronica logo

Discografie

1972: Veronica / Volendam Hoog (Veronica / Volendam Hoog). Dit album werd uitgebracht naar aanleiding van de officiële bekendmaking van de sponsoring van Ere-Divisieploeg Volendam door Radio Veronica. Het verscheen op het éénmalige label: Veronica / Volendam Hoog. De muziek op deze LP was voornamelijk van Volendamse groepen als: Jen Rog, BZN, Left Side, the Cats enzovoorts.

Walker en Roger Day

MA 25 SEPT: Het verwachte antwoord op de vraag inzake Killroy aan Walker gesteld, kwam deze ochtend ook binnen: 'Killroy was inderdaad donker van huidskleur, alleen ik kan me zijn originele naam niet herinneren. Op de foto praat hij met Roger, misschien dat je het hem eens kan vragen.' Dit laatste heb ik dan onmiddellijk gedaan en enkele uren later kwam een ander antwoord dan verwacht. Roger ging namelijk niet in op de vraag of Ray Cooper en Killroy dezelfde persoon was maar kwam met een anekdote: 'Ik herinner me dat op een avond tijdens het eten hij me vroeg de 'marmite' door te geven en ik hem vertelde dat het geen middel was om nog bruiner te worden. Heden ten dage een grap die als discriminerend zou zijn ontvangen. Destijds leken we allemaal wat milder met elkaar om te gaan. Het was Killroy die bulderde van het lachen om deze grap.'

Boottrips en de haren hoog

DI 26 SEPT: De afgelopen dagen is er een weelderige discussie zowel binnen als buiten de zeezendernieuwsgroep geweest. Het begon allemaal met een posting van Fons Winteraeken uit het Limburgse die naar een oude aflevering van de Top 50 van zaterdag 23 september 1978 had geluisterd waarin Marc Jacobs melding maakte van een fanboot die rond de MV Mi Amigo rondjes draaide. Fons vroeg toen: 'Weet iemand of dit een Britse of Nederlandse fanboot was? Weet iemand wie er toen mee geweest is? En zo, of er foto's gemaakt zijn en zo ja, of die beschikbaar zijn? Ikzelf was er als eerste om antwoord te geven op één van de vragen.

Geen Nederlandse

Ik neem aan dat het een Britse fanboot was. SMC en FRC Holland maakten nooit laat in het najaar tochten in de jaren zeventig van de vorige eeuw. We zaten voornamelijk in het voorjaar en tijdens de zomermaanden op zee om de barre lange tocht naar de Theemsmonding te maken. Ik denk trouwens dat de FRC Holland toen al helemaal geen tochten meer organiseerde en SMC zelden. Pas in 1983 is het aantal tochten weer opgevoerd door SMC. De tochten werden trouwens vanuit diverse havens gedaan, ondermeer vanuit het Zeeuwse en af en toe vanuit Scheveningen'.

Leen Vingerling

Met het noemen van de laatste havenplaats ging waarschijnlijk bij Leen Vingerling een lichtje van herinnering branden maar ging ook, zoals zo vaak in de discussiegroep, het onderwerp van tijdsperk veranderen. Was het niet zo dat de vraag over de belevenis in de jaren zeventig was? Leendert verplaatst zijn herinnering naar 1983. Ik heb ooit van Olthof het verhaal gehoord dat SMC in 1983

"De Zeemeeuw"

een tocht organiseerde vanuit Scheveningen. De schipper was chirurg en had een motorsailer. Na uren varen durfde de man niet bij de Ross Revenge aan te leggen want er lag een klein inspektiebootje van de Britse marine in de buurt van het zendschip. De bemanning van dat bootje riep over de marifoon 'hel en verdoemenis' als de boot uit Scheveningen te dicht in de buurt van de Ross Revenge zou komen. De dokter was hiervan diep onder de indruk en bleef op gepaste afstand van het schip van Radio Caroline.

Niet aanleggen

Maar,... als dat bootje er niet zou zijn geweest, dan zou de schipper zijn boot ook niet hebben willen beschadigen. Aanleggen was dus sowieso geen optie geweest! Kortom, een boot vol met aanhangers een weekend op zee, maar niet aan boord van het door hun zo geliefde zendschip. Ik vraag me af wie zich die tocht nog kan herinneren. Het moet toch een teleurstelling zijn geweest niet aan boord te komen van de Ross Revenge. Zo dicht bij...maar toch ver weg! Gerard van Dam adverteerde op een bepaald moment in het Delmareblad voor mijn boottrips. Olthof nam op zeker moment kontakt met me op en in 1984 werden de boottrips onder de 'vlag' van SMC andermaal uitgevoerd. Er is slechts één trip geweest, waarbij we helaas niet aan boord van de Ross Revenge mochten. Er waren problemen ...was de 'smoes'. Bij Laser werden we wel met open armen ontvangen, en werden de bekende 'gele kratten' zeer op prijs gesteld.'

Henny Zwaan

Inderdaad was er iemand die reageerde op de vraag de betreffende tocht nog te kunnen herinneren. Henny Zwaan schreef: 'Inderdaad kan ik me die tocht nog goed herinneren. Het was in oktober. Onderweg was de chirurg 'de weg' kwijt en riep over de marifoon een ander schip op om te vragen wat zijn positie op dat moment was, of iets in die richting. Eenmaal bij de Ross Revenge aangekomen, durfde hij niet aan te leggen en zijn we er alleen maar omheen gevaren. Er lag inderdaad een bootje van de marine in de buurt en wij gingen er allemaal van uit dat die boot alleen maar was komen opdraven omdat er om hulp via de marifoon was geroepen. Op de terugweg naar Nederland ging het hard waaien en moesten we allemaal binnen gaan zitten en iedereen werd zeeziek. Het enige eten, dat er aan boord was, was chili con carne, wat ik maar aan me voorbij heb laten gaan. Ik was erg blij uiteindelijk weer in Scheveningen te zijn en ben daarna nooit meer meegeweest. Als pleister op de wond kregen we later de LP Historie van the MV Mi-Amigo cadeau. Al met al was het best een spannend weekend, in mijn ogen dan.'

Maar ook een herinnering bij Herbert Visser

Iedereen die op zee geweest is met als doel één van de vele zendschepen te bezoeken of er zelfs aan boord te gaan werken, heeft zo zijn eigen directe herinnering. Zo ook Herbert Visser: 'Toen ik voor het eerst aan boord werd gebracht van de Ross Revenge zat 'Haagse Harrie' er op en hij ging met de tender terug naar land. Maar hij gaf me nog wel even voor zijn vertrek een rondleiding door het hele schip. Hij legde me uit hoe een en ander werkte aan boord en waar ik zoal op moest letten. Kortom, het kwam allemaal erg sympathiek over. Eén van de 'instructies' die ik van Fred Bolland had meegekregen was: laat geen zeezenderfans aan boord die via de SMC komen. Dus was ik uiteraard, 21 jaar oud, niet van plan om ook maar iemand toegang tot het schip te geven, want dat was duidelijk geïnstrueerd door de baas.

Tender

En een week later kwam er een SMC-boot aan (de Zeemeeuw), met daarop Ollie, Leen, etc. Ik stond al klaar op het dek om te zeggen dat er toch echt niemand aan boord mocht komen, en die boot eigenhandig weer van de Ross Revenge af te duwen. Maar toen waren er enkele snelle opeenvolgende gebeurtenissen: Haagse Harrie sprong zomaar van de Zeemeeuw op het dek van de Ross Revenge. En tsja, iemand die een week geleden nog naar de top van de antennemast was geklommen en jou het hele schip had laten zien, die val je niet aan. En Peter Chicago begon gewoon mee te helpen met het vastmaken van touwen van de Zeemeeuw aan de Ross Revenge. Weliswaar waren de instructies van Fred Bolland duidelijk, maar ik snapte natuurlijk ook wel dat als 21-jarige nieuwkomer het niet zoveel zin had om ook maar te trachten Peter Chicago te overrulen. Kortom, lekker niets aan de hand en uiteraard was ik ook blij met het

Wim van Egmond (l) en Herbert Visser © Wim van Egmond

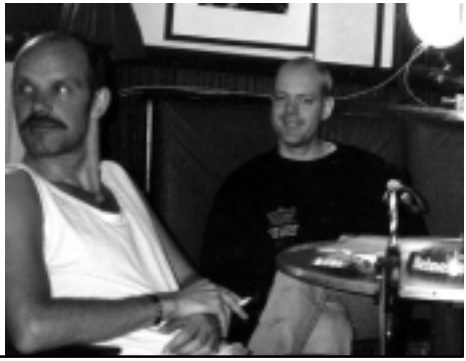

bezoek. Dennis Jason maakte nog een mooie foto die dag van mij op het dek van de Ross Revenge met op de achtergrond de Zeemeeuw langszij'.

Andermaal uit Frankrijk Vingerling

'Beste radiodirecteur, ik kan me die gebeurtenis ook nog redelijk goed herinneren. Ik weet ook nog wel waarom Fred (onder druk van zijn partner Gerda) die opdracht heeft gegeven. Het is een lang en ingewikkeld verhaal dat ik zal proberen in te korten. Radio Monique betaalde al maandenlang haar medewerkers te laat, te weinig of helemaal niet. Als 'werknemer' van het eerste uur had ik al zeven maanden geen volledig salaris ontvangen en stond Music Media International voor 13.500 gulden bij mij in het krijt. De financiële situatie werd daardoor behoorlijk nijpend, zoniet onhoudbaar. Fred en Gerda gaven helaas geen gehoor aan mijn noodkreten, maar gingen wel doodleuk op vakantie.

Zelf handelen

Dus zat er niets anders op dan zelf het heft in handen te nemen. Nadat ik van Fred het geld voor een bevoorrading had gekregen en de boot vol olie, water en voedsel had gegooid, nam ik een moeilijk besluit. Ik ging niet varen, voordat mijn achterstallig salaris zou zijn betaald. Ik zou me niet nog langer aan het lijntje laten houden. Fred en Gerda waren op vakantie in een huisje aan de Kaag van pa Bolland en ik heb toen Fred opgebeld en de situatie uitgelegd. Hij vond het niet leuk en zou kijken wat er nog te regelen viel. Fred belde met Nico Volker en die vervolgens weer met Gert-Jan Smit. Binnen een uur stond Smit op de stoep. Hij had geld van de dominees gevangen en zou een groot gedeelte van mijn salaris kunnen betalen. 'Maar'..zei Smit,' je moet er wel iets voor terug doen. Hier heb je commercials van Texas sigaretten. Zou je de jongens aan boord willen vragen om die te draaien. Het is een belangrijke nieuwe investeerder en iedereen heeft daar baat bij.'

Varen dus

Het leek mij een goede oplossing en vroeg Smit om Fred en Nico te informeren. Ik belde een paar uur later Fred weer en vertelde hem dat de situatie was opgelost en ik zou gaan varen. Echter, Smit had Fred nooit ingelicht over de investeerder achter Texas sigaretten. Het bleek een 'achterbaks' dealtje te zijn, waarmee Smit en Nico Fred Bolland op een zijspoor wilden zetten. Zeezenderpolitiek van het hoogste niveau dus. Toen Fred terugkwam van zijn vakantie werden we uitgenodigd voor een etentje in 'huize Bolland' en toen kwam het onderwerp Texas ter sprake. Fred bleek van niets te weten en de soeplepel viel terstond in het bord. Gerda was des duivels en we (Marjo en ik) moesten direkt het 'pand' verlaten. Tijd voor een toelichting was er dus niet meer.'

Veiligheidsredenen

'De volgende dag kwam Fred bij me langs en moest met pijn in zijn hart meedelen dat ik niet langer voor hem zou kunnen werken. Gerda wilde dat niet meer hebben. Uit veiligheidsoverwegingen werden daarom de tripjes met de fans niet meer toegestaan. Ik protesteerde en zei dat daarover de Engelsen het laatste woord hadden. Toen op zekere dag de Zeemeeuw dus kwam opdagen met fans, voerden de mensen aan boord in eerste instantie de instructies uit. Ik weet nog dat niemand de touwen vastmaakte en dat plotseling achter, waar de luiken waren, die toegang gaven tot de messroom, werden gesloten. Gelukkig kende ik het schip door en door en wist via de brug toch naar binnen te komen. Daar stond een blatende Luc Dardin me te woord en zelfs Wim de Valk deed moeilijk. Tijd voor een uitleg ook aan de Engelsen. Het werd het bekende 'eind goed , al goed verhaal'. Fred heeft later toegegeven dat hij toen een verkeerde inschatting had gemaakt Maar ja, gedane zaken nemen geen keer.'

Fred Bolland en Caroline technicus Mike Watts © Leendert Vingerling

Grote vraag

Hans Knot: 'Wat had Fred nu precies tegen SMC en waarom dacht Fred toegang te kunnen ontzeggen als hij geen eigenaar van het schip was? De kapitein is toch degene die op een boot de koning is, niet Fredje Bolland? Wat heeft Fred precies gezegd destijds inzake SMC. Ikzelf kan me nog de brieven op briefhoofdpapier van Music Media International herinneren, die tante Gerda van Galen naar de redactie van Freewave stuurde. Zo was er het voorval, dat we in een artikel schreven het vermoeden te hebben dat de eerste afleveringen van het toen opnieuw opgestarte programma 'Prijsbewust' fake waren. Des duivels moet ze zijn geweest, ze was er niet van geduld dat we alleen maar negatieve berichten over Radio Monique in ons tijdschrift plaatsten. Maar er is een verschil tussen 'we vermoeden' en 'het zijn fake programma's'. Tja al weer twintig jaar geleden!'

Tijdsbesef

Leen antwoordde met: 'Ja Hans, de tijd vliegt. Ik zal het eens aan Fred vragen. Het zou best wel eens kunnen dat je gelijk hebt. Om niet gewilde informatie te voorkomen, kun je maar beter geen pottekijkers aan boord hebben. Dus als je verbiedt mensen die met SMC meekomen aan boord te laten gaan is het gevaar geweken, zo moet die 'duivelse tante Gerda' hebben gedacht. Fred Bolland was natuurlijk niet de eigenaar van de Ross Revenge, maar 'wiens brood men eet, diens woord men spreekt.' In ieder geval hebben we weer een

Ad Roberts (l) en Nico Volker tijdens een Laser Road Show
© Leendert Vingerling

'unsolved case' gevonden uit de rijke zeezenderhistorie.

Nitwit

Alles tot nu gelezen reageerde Rob Olthof van SMC zoals hij wel vaker uit de hoek kan komen, direct en te snel! 'Een merkwaardig type die Gerda, waar Fred mee aan de leiband liep. Ik kwam op een bepaald moment bij haar thuis (Fred was er helaas niet) en ik zeg tegen haar: 'Ik heb een goede acquisiteur voor jullie reclame op het station. Gerda was geinteresseerd tot ik met mijn voorstel kwam. (Adje Roberts is mijn getuige, want die zat ook in de kamer). Ik wilde een percentage van zijn omzet. Maar daar kon niet over gesproken worden. Gerda zette me zo weer de deur uit. Later bleek de man die ik in gedachten had een top verkoper te zijn, namelijk Barry den Hartog, die nu al jaren met heel veel succes voor voor Sky Radio werkt.

Alsnog een deal

Later die avond belde Nico Volker me op en zo kwam de deal toch nog tot stand. Als Leen Vingerling niet had toegestemd als bootsman en reisleider te werken en via de organisatie van SMC nog freaks meekreeg, die notabene een deel van de bevoorrading betaalden, zou Radio Monique geen half jaar in de ether zijn geweest. Gerda was een pure nitwit.' Ook op deze uitingen van Rob Olthof reageerde Leen andermaal: 'Zoals eerder aangegeven, heeft Gerda haar fouten later toegegeven. Ze was nieuw in het wereldje en wist natuurlijk niet precies wie nu die 'Olthof' was. Voor de één is' Olthof' een man met een bord voor zijn kop, voor de ander (Ben Bode) een 'mediajood' en voor weer een ander een heuse wijn en bierkenner. Wil de echte 'Olthof' opstaan?'

Bijnamen

DO 28 SEPT: Er lijkt geen einde te komen aan de rij met bijnamen voor deejays die bij de zeezenders hebben gewerkt. Deze keer twee uit het jaar 1973 en wel beiden van deejays die bij Radio Caroline werkten. Dennis Koning werkte op de Nederlandse service en werd ook Dennis 'the King himself' King genoemd. Op zijn beurt gaf Dennis weer een bijnaam aan een collega en zo ontstond Norman Barrington 'our lord' Smythe.

Bill Danse

WO 27 SEPT: Een berichtje van Bill Danse, die zowel op de Voice of Peace als op de Mi Amigo als technicus heeft gewerkt: 'Ik zie uit naar de Radio Day. Vraag: Waar komen de opnamen vandaan op de site waar Abe zijn eerste uitzending bracht? Ik vond het prachtig om te beluisteren. Er kwamen zo ontzettend veel herinneringen bij mij naar boven. Gekraak op de achtergrond van wat wij noemden 'de conference room'. Het hele onderdek met de studio en control room was opgezet van houten balken en plywood en dat kraakte met de deining van de zee en op de achtergrond het geluid van de diesel generator, prachtig. In deze, volgens mij allereerste uitzenddag waren er nog geen Engelse deejays, behalve Tony Allen, en deed Abe de meeste uitzendingen.

Techniek

Ik draaide dan de platen voor hem, ook bij deze gememoreerde opname. Later draaide hij zelf, hoewel techniek niet aan hem besteed was. Er ging nog weleens wat fout, vooral met de cart machines. Het was overigens vrij relaxed. We begonnen nooit zo vroeg met de programma's en de close down was meestal rond middernacht in de eerste periode. Wat heel frappant is dat Abe in zijn verhaal, wanneer het schip richting Marseille vaart, het over de verschillen van karakter heeft van de bemanning. De mensen die toen aan boord waren weten onmiddellijk waar het over gaat, er was bijna iedere dag heibel. Het optimisme wat in die uitzending te horen is, echt onvoorstelbaar en ook de naïviteit. Ik vond het ontroerend om weer te horen. Nogmaals bedankt, met vriendelijke groet, Wim (Bill) Danse.'

Vlissingen

DO 28 SEPT: Jan Parent bericht andermaal vanuit zijn woonplaats Vlissingen over de restanten van het REM-eiland: Het platform van het legendarische REM-eiland ligt nu op een ponton aan de kade bij Hoondert in Vlissingen-Oost. Inmiddels is ook het onderstel gearriveerd. De jacket is door het reusachtige kraanponton Rambiz op de kant gezet. De holle poten van het REM-eiland zijn voor de kust van Noordwijk op zes meter onder de zeebodem losgesneden. Dat gebeurde van binnenuit met een snijrobot. De klus verliep sneller dan

Het onderstel van het REM-eiland © Jan Parent

verwacht. Vandaar dat het onderstel maandag al kon worden gelicht en de volgende dag werd koers gezet naar Vlissingen waar het transport dinsdagavond 26 september aankwam. Het platform lijkt in zeer goede staat. Dat geldt ook voor het 30 meter hoge onderstel (jacket) dat er na 42 jaar, afgezien van een laag aangroei, zeer goed uitziet. Van roest is nauwelijks sprake. Uit de degelijke constructie blijkt dat destijds bij de bouw op de Ierse werf van Verolme geen halve maatregelen zijn genomen. Voorlopig is het REM-eiland in Vlissingen-Oost. Vraag is of het de definitieve eindbestemming is. Hoondert heeft geen haast met de sloop. Men houdt nog rekening met eventuele gegadigden die het platform willen kopen en een nieuwe bestemming willen geven.

Aangroei op de poten van het REM-eiland © Jan Parent

Andermaal

VR 29 SEPT: Lijstjes, daar zijn sommige mensen, zo blijkt uit het aantal regelmatige e-mails over dit onderwerp, helemaal gek op. Kreeg vandaag een fragment waarin twee nieuwe namen van programma's die we nog niet hadden in onze lijst op Mediapages en mijn eigen site. Toen ik het fragment afluisterde kwam er meteen een nieuwe bijnaam bij want het was Allen West die zich in dit programma op RNI uit 1971 'The King' West noemde. Ook luisterde ik naar een Don Allen show uit 1974 en hoe hebben we zijn bijnaam kunnen vergeten op te nemen: 'Your old country cousin'.

Dank aan: Rob Olthof, Jelle Boonstra, Jan Parent, Martin van der Ven, Hans Siebgens, Jaap van Duyn, Johnny Walker en Roger Day.

Samenstelling: HANS KNOT

DI 5 SEPT: Minister Maria van der Hoeven heeft vandaag het ANP Historisch Fotoarchief geopend. Samen met twee leerlingen van het Zandvlietcollege in Den Haag nam ze het digitale archief officieel in gebruik. Op de website van het ANP zijn zo'n 70.000 foto's van het Algemeen Nederlands Persbureau te zien. De foto's zijn gratis voor privégebruik en voor educatieve doeleinden. Het cultuurfonds van de BankGiroloterij financiert het fotoarchief. Volgens Paul Tesselaar, algemeen directeur van het ANP, vormt het fotoarchief 'een digitale secondewijzer van het verleden'. Oude negatieven zijn geretoucheerd en gedigitaliseerd. Bovendien is er informatie toegevoegd aan de foto's. Tesselaar: "Door dit fotoarchief open te stellen willen we de jeugd laten leren over het verleden". De oudste foto uit het archief dateert van 1892, en toont de destijds 12-jarige prinses Wilhelmina. www.anpfotoarchief.nl

WO 6 SEPT: Nederland blijkt steeds verder achterop te raken bij de ontwikkeling van DAB (digitale radio) op het gebied van content en techniek. Dat stelt db Europe, een commerciële multiplexprovider en DAB promotor die in aanmerking komt voor de landelijke DAB-frequentie. Donderdag 14 september zou het DAB dossier door de Vaste Commissie van de Ministeries van OC&W en EZ behandeld moeten worden, maar het debat is uitgesteld tot na de verkiezingen. "Je hebt grote kans dat het weer maanden blijft liggen", zegt directeur Willem Toerink van db Europe. Db Europe wil de Band III en L-Band frequenties, die al jaren ongebruikt op de plank liggen, gebruiken voor commerciële doeleinden. Verschillende omroeppartijen hebben het bedrijf benaderd om via deze frequenties te kunnen uitzenden. Daaronder ook twee organisaties die in het verleden hebben geboden op de FM frequenties, maar achter het net grepen en geen bestaande marktpartijen willen overnemen. Door het overheidsbeleid kunnen deze partijen in Nederland niet aan de slag, zegt Toerink. Tot nu toe zijn de commerciële licenties voor DAB nog altijd niet vergeven. Alleen de publieke omroep maakt gebruik van DAB voor digitale doorgifte van de bestaande FM stations.

DO 7 SEPT: Gisteren is de zitting geweest van een kort geding aangespannen door Quality Radio tegen de Staat der Nederland wegens het besluit een aantal licenties, toegekend aan Quality Radio, in te trekken. De uitspraak inzake het kort geding wordt rond de 20ste september verwacht. Een negatieve uitspraak voor Quality Radio over de intrekking zal slecht nieuws zijn voor radioliefhebbers. Een volledige bodemprocedure gaat zeker 3 jaar duren, vergelijkbaar dus met 100%NL, en daarna moet er nog verdeeld worden. Tijdens de bezwaar- en beroepsprocedure kunnen de frequenties niet worden verdeeld. Zo was het ook met '171' Lange Golf, deze is als enige in 2003 niet verdeeld omdat er nog een procedure van Delta Radio liep. Een nieuwe vergunninghouder heeft dan slechts een jaar tot 1 september 2011 om van de vergunning gebruik te maken, voor middengolf een onmogelijke situatie. De rechter in het kort geding QR tegen de Staat zag dit zelf direct in tijdens de zitting.

ZA 9 SEPT: Buitenlandse media mogen in China niet langer zelfstandig het nieuws verspreiden. Het Chinese staatspersbureau Xinhua heeft vanaf vandaag als enige het recht om de Chinezen over de gebeurtenissen elders ter wereld te informeren, kondigde Peking via het persbureau aan. De buitenlandse persbureaus hebben de toestemming van Xinhua nodig om hun nieuwsberichten in het land te verspreiden. Zij krijgen een agentschap aangewezen door het staatsbedrijf, dat hun belangen moet behartigen. Volgens de nieuwe regels gelden er speciale beperkingen voor nieuws 'dat is bedoeld de nationale Chinese eenheid, soevereiniteit en territoriale integriteit te ondermijnen of de nationale veiligheid, reputatie of belangen van China in gevaar te brengen'.

MA 11 SEPT: De VS regering komt andermaal in slecht licht met het volgende bericht. De regering heeft een aantal journalisten betaald om negatieve berichten over de Cubaanse leider Fidel Castro te publiceren. De Amerikaanse regering probeerde hiermee het communistische regime van Castro in een kwaad daglicht te zetten. De betrokken verslaggevers gaven commentaren op Radio en TV Marti, dat gefinancierd wordt vanuit de Amerikaanse overheid. De uitzendingen van deze stations zijn in Cuba te ontvangen. Een groot deel van de betaalde journalisten werkte voor de El Nuevo Herald, een Spaanstalige krant die wordt uitgegeven in Miami. De regering van Cuba beweert al veel langer dat veel Cubaans-Amerikaanse journalisten in Miami betaald werden door de Amerikanen. Deze onthullingen zijn het eerste tastbare bewijs dat die beweringen kloppen. De leiding van El Nuovo Herald, een zusterkrant van de Miami Herald, heeft alle betrokken journalisten per direct ontslagen. Washington betaalde de journalisten bedragen tussen de 1.500 en 175.000 dollar (1.200 tot 138.000 euro) voor de gekleurde berichtgeving, verspreid over een periode van één tot vier jaar.

DI 12 SEPT: De nieuwe netindeling van de Publieke Omroep heeft geleid tot een toename van jongere kijkers. Met name Nederland 3, het net dat speciaal voor deze groep wordt geprogrammeerd, en Nederland 1 deden het goed bij kijkers onder de 50 jaar. De Publieke Omroep behaalde in deze groep een kijktijdaandeel van 24.5% ten opzichte van 21% vorig jaar in dezelfde week. De drie netten samen werden ook beter bekeken dan vorig jaar in de eerste week van september. Zo haalden de netten samen onder alle kijkers van 6 jaar en ouder een kijktijdaandeel van 30.2% ten opzichte van 27.9 vorig jaar. Meest in het oog springende succes is het late night VARA programma Pauw & Witteman, dat de eerste week dagelijks bijna een miljoen kijkers trok. Mede hierdoor werd het nieuwe Nederland 1 over de eerste hele week beter bekeken dan RTL 4. Ook de meer 'kwetsbare' programma's deden het goed in de nieuwe context. Zo trok het NPS/VPRO programma 'Andere tijden' afgelopen donderdag bijna 100.000 kijkers meer dan normaal. Op de vrijdag haalde 'De leugen regeert' (VARA) bijna 200.000 kijkers meer dan gemiddeld vorig jaar. Ook het NCRV programma 'Rondom 10' deed het zaterdag goed met 450.000 kijkers. Uitschieter was het VARA programma 'Zembla' dat afgelopen zondag maar liefst 750.000 kijkers trok. Ook de overgang van 'ONM' (BNN) van het oude Nederland 2 naar het nieuwe Nederland 3 is geruisloos verlopen. De soap haalde na een week al bijna net zoveel kijkers als vorig jaar op het 'brede' net Nederland 2.

Pauw en Witteman

DI 13 SEPT: RTL FM, het station dat haar etherfrequenties op 8 juli 2006 van de rechter moest afgeven aan 100%NL, gaat stoppen. Dit heeft RTL Nederland vandaag medegedeeld aan alle medewerkers. Het station blijft nog te horen tot en met 30 september 2006 via de kabel en op internet. Daarna stopt RTL Nederland met alle radioactiviteiten. RTL FM is momenteel ook in gesprek over de verkoop van de kabelcontracten. Momenteel bestaat de programmering van RTL FM alleen nog maar uit Edwin Ouwehand in de ochtend (zeven tot elf uur) en Stefan Brau (drie uur in de middag tot zeven uur in de avond). Op 28 juli namen Menno Vroom en Julia Samuel al afscheid, en onlangs liet Koen van Huijgevoort weten over te stappen naar Caz.

DO 14 SEPT: De nieuwe omroep voor kunst en cultuur, een initiatief van Ad 's-Gravesande en Kees van Twist, gaat ´Omroep C´ heten. De omroep in oprichting, die vanaf heden leden gaat werven, wil binnen de publieke omroep ruimte zoeken voor nieuws en informatie over kunst en kunstenaars. Daarbij zal aandacht moeten zijn voor traditie én experiment en voor nationale en internationale ontwikkelingen. Die ruimte moet bij de publieke omroep opnieuw veroverd worden, daar binnen de huidige publieke omroepen nauwelijks aandacht wordt besteed. Omroep C heeft Bureau Berenschot onderzoek laten doen naar de huidige stand van zaken. Op het eerste gezicht lijkt er weinig mis met de positie van kunst en cultuur bij de publieke omroep. De thema's staan trouw als pijlers in alle beleidsstukken, aldus het bureau, en de Mediawet vermeldt dat 25 procent van de zendtijd moet opgaan aan programma's van culturele aard, waarvan weer de helft besteed moet worden aan echte kunstprogramma's'. De werkelijkheid is somberder. De catego-

rieën kunst en cultuur zijn steeds verder opgerekt en bovendien mogen herhalingen onverkort worden meegeteld. Onder kunstprogrammering vallen nota bene het ´Eurovisie Jongeren Songfestival´ en ´Nederland zingt´. ´Onderweg naar morgen´ en ´Ik mis je´ mogen zich onder de 'culturele programmering' rekenen.

VR 15 SEPT: De Vlaamse regering heeft beslist de algemene vergadering van de VRT zo snel mogelijk bijeen te laten roepen om te beslissen de arbeidsovereenkomst met VRT-baas Tony Mary te doen beëindigen. Die korte mededeling deed Vlaams minister van Media Geert Bourgeois na afloop van de vergadering van de Vlaamse regering. Deze zat de hele avond bijeen op het kabinet van minister-president Yves Leterme om zich te buigen over de positie van Tony Mary. De meeste regeringsleden waren voor de start van de vergadering karig met informatie. Minister-president Yves Leterme en de vice-ministerpresidenten Frank Vandenbroucke (SP.A) en Fientje Moerman (VLD) wilden geen commentaar kwijt. Minister van Begroting Dirk Van Mechelen (VLD), die als minister van Media onder de vorige Vlaamse regering Tony Mary aanstelde, zei te denken dat de relatie tussen de gedelegeerd bestuurder en de bevoegde minister verziekt is en maakte gewag van een complete vertrouwensbreuk. Elegante oplossingen zijn op zo'n moment niet mogelijk, zei hij. Correcte oplossingen zijn belangrijk. De sfeer tussen Mary en de Vlaamse regering is al een tijdje gespannen. Donderdag kwam het tot een climax, nadat Mary liet weten dat hij de Vlaamse regering en de raad van bestuur van de openbare omroep dagvaardt. Die démarche volgt op de ontwikkelingen in het 'Flikken-incident', waarbij de raad van bestuur Mary terugfloot. Vlaams minister van Media Geert Bourgeois liet eerder op de dag duidelijk verstaan dat hij niet te spreken is over het initiatief van Mary. Hij trok met ´een voorstel´ naar de regeringstafel. Strikt formeel kan de Vlaamse regering niet beslissen over een ontslag. Daarvoor moet eerst de Algemene Vergadering van de VRT samenkomen. Die bestaat formeel gesproken uit de gedelegeerd bestuurder zelf, de voorzitter van de raad van bestuur van de VRT, Guy Peeters, en de individuele ministers van de Vlaamse regering. In de praktijk kunnen de ministers iemand afvaardigen. De relatie tussen de voogdijminister en de gedelegeerd bestuurder was al een tijdje verziekt. Het laatste struikelblok was het dossier 'Flikken'. De VRT wilde die serie eerst via een betalend kanaal van Belgacom TV uitzenden en daarna pas op het open net. Bourgeois vond dit niet kunnen en floot Mary terug. De VRT-baas vond dat een inbreuk op de onafhankelijke werking van de openbare omroep. Hij had het over 'politieke inmenging'. Uiteindelijk moest hij wel toegeven, maar hij spande ook een proces aan. Die beslissing werd door Bourgeois niet in dank afgenomen. (RadioVisie)

VR 15 SEPT: De Publieke Omroep (PO) wil volgend jaar 20 miljoen euro extra vanuit Den Haag om de kwaliteit van de programmering op peil te houden. Dat staat in de meerjarenbegroting 2007-2011, die de overkoepelende organisatie van alle omroepen heeft ingediend. Die begroting maakt duidelijk dat de financiële situatie van de omroepen nijpend is. Dit jaar teert de organisatie nog in op haar reserves, maar volgend jaar zijn die op. Door bezuinigingen en dalende Sterinkomsten is de kwaliteit van de programmering achteruit gegaan, meent de gezamenlijke publieke omroep.

MA 18 SEPT: Quality Radio heeft een milieuvergunning gekregen van de gemeente Almere voor het verankeren van een zendschip in Pampushaven. Ondermeer is, zoals bekend, voor Pampushaven de plaatsing van zender en zendmast ten bate van de1224 kHz gepland. Volgens Quality Radio woordvoerder Ruud Poeze, die zeer ingenomen is met de beslissing van de gemeente Almere tot toekenning van de vergunning, is er genoeg milieu ruimte beschikbaar in Pampushaven om ook andere frequenties in de ether te brengen. De 1224 kHz is al via een noodzender geruime tijd in gebruik op een locatie in Utrecht. Met het mastenbedrijf Novec had Quality Radio reeds enige tijd overeenstemming over het gebruik van de 100 meter hoge mast in Heinenoord voor frequentie 828 kHz. De voorbereidingen voor de bouw van de Broadcast Partners zender zijn ook al begonnen. Op de locatie Heinenoord kunnen eveneens andere frequenties van Quality Radio in de lucht gebracht worden. In Amsterdam stond de 1557 kHz zender geheel volgens de voorschriften te draaien. Quality Radio noemt de intrekking van haar frequenties door Agentschap Telecom dan ook op zijn minst voorbarig, zeker omdat men in Groningen op de hoogte was van de activiteiten en intrekking zeker niet aan de orde was.

DI 19 SEPT: BigL is terug op 1395, het station dat eerder vanuit Nederland via de AM zich al richtte op de Britse luisteraars. Sinds vanmiddag (dinsdag vanaf 16.30 uur) is het programma van BigL vanuit Frinton-on-Sea weer te horen op de 1395 kHz, ofwel de 215 meter. Het heeft precies 1 jaar en 14 dagen geduurd, maar BigL is weer op een gewone radio te horen, zeker in Nederland. 1395 khz is een Quality Radio frequentie, dat verhuurd is aan de onderneming achter Big L.

DI 19 SEPT: De KRO is door het gerechtshof in Amsterdam veroordeeld tot het betalen van 151.250 euro boete aan Bram Bom, voorzitter van de Stichting Nederland-Amerika. Aanleiding was een uitzending van een aflevering van het programma 'Ook Dat Nog' uit 1994. In het programma veegde presentator Aad van den Heuvel de vloer aan met de stichting Nederland-

Amerika en haar voorzitter. De kijkers werd geadviseerd om geen donaties aan de stichting te geven, maar wel aan de concurrerende Stichting Nederland -Verenigde Staten. Het programma suggereerde dat Bom onbetrouwbaar zou zijn en in 1987 betrokken zou zijn geweest bij brandstichting. Als gevolg van de uitzending kwam Bom terecht in een maalstroom van geruchten over het reilen en zeilen van de Stichting Nederland-Amerika en over zijn persoon. Bom in de Telegraaf: 'De KRO heeft dus willens en wetens onze succesvolle programma's en mijn goede naam willen beschadigen. Dat ze daar nu de rekening voor gepresenteerd hebben gekregen is volkomen terecht'. Bom heeft twaalf jaar tegen de KRO en Van den Heuvel geprocedeerd voor schadevergoeding. Het gerechtshof oordeelde uiteindelijk dat deze insinuatie voor Bom 'uiterst grievend' was.

Aad van den Heuvel

DI 20 SEPT: Het ministerie van OC en W trekt voor 2007 een bedrag van 867 miljoen euro uit voor kunst en cultuur, op een totaalbegroting van 29 miljard euro. Op kunst- en cultuurgebied zijn er geen al te grote wijzigingen, omdat er nog een zogenoemde (vierjaarlijkse) Kunstenplanperiode loopt. Voor het mediabeleid is 759 miljoen van genoemd totaalbedrag bestemd. 90 miljoen euro is uitgetrokken voor het behoud en restauratie van oud beeldmateriaal, een klus die wordt uitgevoerd onder de titel 'Beelden voor de Toekomst'. Er is ongeveer 700.000 uur aan onder meer speelfilms, documentaires en televisieprogramma's. Conservering kan in veel gevallen geen uitstel meer lijden, dan vergaat ons erfgoed op beeld voorgoed. Vooral nitraatfilms van vóór 1950 zijn zonder maatregelen geen blijvertjes.

WO 21 SEPT: De netto mediabestedingen zijn in het eerste halfjaar van 2006 met euro 79 miljoen toegenomen tot ruim euro 1,8 miljard. De stijging van 4,6 % toont aan dat de mediamarkt zich herstelt na de magere jaren sinds 2000. Internet is nog steeds het snelst groeiende mediumtype. In de eerste zes maanden namen de bestedingen aan 'online display advertising' toe met 42,7%. Bestedingen aan 'search engine marketing' zijn in deze cijfers niet meegenomen. Het een en ander valt te lezen in het door Nielsen Media Research gepubliceerde rapport inzake Netto Mediabestedingen in Nederland.

DO 21 SEPT: De NPS heeft van het Commissariaat voor de Media een boete van 27.000 euro gekregen. De NPS heeft vorig jaar te weinig programma's voor minderheden uitgezonden, zo bleek uit controle van de programmavoorschriften van de publieke omroep. Ook het percentage kunstprogramma's is te laag, liet het commissariaat in een persbericht weten. De NPS besteedde in 2005 16% van zijn televisiezendtijd aan programma's die op minderheden betrekking hadden. Dit is 4% te weinig daar de grens op 20% is vastgelegd. Op de radio werd slechts 21% in plaats van de verplichte 25% gehaald.

VR 22 SEPT: Omroep Brabant heeft bekend gemaakt de komende drie jaar het regionale Armeense televisiestation Kjavar te gaan ondersteunen. Dit zal gebeuren onder de supervisie van Press Now. De regionale stations zijn in Armenië de enige onafhankelijke televisiestations. De twee nationale televisienetten worden betaald door de regering en van echte onafhankelijke berichtgeving is dan ook geen sprake. De uitzendingen hebben nog veel weg van datgene de voormalige Russische staatstelevisie de kijkers voorschotelde. Daarom vindt Press Now het belangrijk om juist de onafhankelijke regionale televisiestations te steunen. Ook Omroep Friesland, RTV Oost en L1 adopteren een Armeens station. Ondanks de slechte financiële situatie van de televisiestations is het niet de bedoeling dat Omroep Brabant of Press Now simpelweg een zak geld overmaakt. Na de eerste inventarisatie stuurt de directie van Omroep Brabant twee of drie keer per jaar een delegatie naar Kjavar, die zal helpen met zaken als journalistiek, techniek, commercie en bedrijfsvoering. Het station Kjavar maakt met zeventien mensen elke dag 1 uur televisie. Het totale budget is $450 per maand, daarom zijn er dus ook geen radio, website en teletekst. Technisch gezien heeft elke lokale omroep in Nederland het beter voor elkaar. Er wordt met verouderde apparatuur en een hoop improvisatie nieuws gemaakt.

VR 22 SEPT: De Stichting Sire richt zich vanaf heden met haar campagne tegen het digitale pesten enkel nog op jongeren, terwijl dit voorheen ook gericht was op de ouders. Men lanceert twee nieuwe radiocommercials en geeft middels posters op scholen extra aandacht aan de campagnesite www.Profileronderzoek.nl Deze website is bij de aanvang van de campagne in maart geïntroduceerd. Sindsdien hebben slechts twaalfhonderd jongeren gebruik gemaakt van de site. Op de website kunnen slachtoffers van pesten een dossier opstellen over wie hen lastig valt, inclusief een aanklacht en een lijst met getuigen. Dit dossier wordt verstuurd naar de verdachte, die kan reageren op de aanklacht. Het doel is mensen die anderen bestoken te laten zien waar hun gedrag toe kan leiden. Volgens eerder onderzoek van TNS NIPO wordt 41% van de jongeren tussen 11 en 15 jaar op internet met bepaalde regelmaat gepest dan wel uitgescholden.

VR 22 SEPT: De uitzendlicenties van de omroepen lopen niet per 2008, maar per 2010 af. Het kabinet besloot gisteren de duur van de vergunningen met twee jaar te verlengen, omdat na het aftreden van staatssecretaris Van der Laan (Media, D66) het omroepbestel niet in 2008 kan worden gereorganiseerd. Om die geplande herziening mogelijk te maken had zij eerder de vergunningsduur ingekort. Door de verlenging van

de erkenningen ontstaat bestuurlijke rust binnen het publieke bestel, zo verwacht de regering. De bewindslieden vinden dit wenselijk omdat de publieke omroep inmiddels zelf grote programmatische wijzingen heeft doorgevoerd (nieuwe netindeling) en een volgend kabinet mogelijk met nieuwe omroepplannen komt.

WO 27 SEPT: Belgacom onderzoekt diverse opties voor de toekomst van zijn satellietactiviteiten. Eén van die opties is een verkoop van deze tak. Een woordvoerder van Belgacom bevestigde de informatie. Tot deze tak behoren de bekende satellietgrondstations in Lessive en Liedekerke. Volgens Thierry Bouckaert, de woordvoerder van Belgacom, is er wel nog geen beslissing gevallen over het lot van de afdeling. Belgacom is al ruim 40 jaar actief op het gebied van transmissie via satellieten. Deze activiteiten namen in de loop der jaren twee vormen aan: het nemen van participaties in satellietuitbaters zoals Eutelsat en Intelstat en het zelf aanbieden van satellietdiensten. Na de verkoop van alle participaties in andere bedrijven plaatst Belgacom ook een vraagteken bij de eigen activiteiten. "Het gaat om een niet-kernactiviteit, die bovendien weinig rendabel is", geeft Bouckaert als verklaring van de plannen tot verkoop.

VR 29 SEPT: De satellietonderneming Sirius heeft een nieuw kanaal opgezet dat wordt gerund in samenwerking met Archdiocese uit New York. Het gaat als 'The Catholic Channel' dat gericht is op de katholieke medemens. Naast de dagelijkse uitzending van de mis vanuit de Sint Patrick Kathedraal in New York zijn er veel religieuze praatprogramma's. De luisteraar wordt ook aangemoedigd te bellen en mee te doen aan de dagelijkse praatprogramma's om vooral te vertellen wat er zoal in hun gedachten rond gaat. Ook is er aandacht in de programmering voor kerkelijke muziek, kerkhistorie, spirituele begeleiding en verslaggeving van voetbal en basketball wedstrijden waarbij teams van de Universiteit Notre Dame in New York zijn betrokken.

HANS KNOT EN MICHEL VAN HOOFF

NIEUWS DE WERELD ROND

De winter in Andorra
Voor diegene die denkt nog een wintervakantie te boeken, denk eens aan Andorra dan kun je namelijk optimaal gaan genieten. Niet alleen het beleven van de wintersport zelf, het bezoeken van de after-ski party's en het flaneren om te zien en gezien te worden. Nee, ook het optimaal beleven van het luisteren naar een radiostation dat je informeert over alles dat behoort bij de wintersport. Flaix Vallnord uit Andorra is een radiostation dat zich trots het enige station in Europa noemt dat zich voornamelijk alleen met de sport, de kleding en de after ski-ing parties bezig houdt. December vorig jaar ging men van start en Flaix Vallnord kan ontvangen worden via de 93.8 MHz.

Beroerde cijfers
Het gaat niet goed met de verdere ontwikkeling van de radio en televisie in het immense China. Uit een recent onderzoek blijkt dat meer dan vijftig miljoen Chinese plattelandbewoners verstoken blijven van radio en televisie. Vergeleken met negen jaar geleden is dat wel aanzienlijk minder maar het aantal zal nog drastisch naar beneden moeten. In 1997 waren er nog 148 miljoen inwoners verstoken. Tijdens de voorbije jaren investeerde de Chinese overheid 430 miljoen dollar in de verdere uitbouw van diverse media. Het project, dat tot doel had de landelijke bevolking te informeren over regeringszaken werd in 1998 opgestart.

Korte golfradio vanuit Amsterdam
Het nieuwe Iraanse radiostation Zamaneh, gevestigd in Amsterdam, heeft in september voor het eerst programma's via de korte golf uitgezonden. Radio Zamaneh richt zich niet op het Nederlandse publiek, maar op de jongeren in Iran. Dat lijkt een beperkte doelgroep, maar het tegendeel is waar. Meer dan 70% van de Iraniërs is jonger dan 28 jaar. Radio Zamaneh, is ook te ontvangen via internet www.radiozamaneh.com en is gedeeltelijk gefinancierd met Nederlands geld. De overheid heeft sinds 2004 geld beschikbaar gesteld om nieuwe initiatieven van Iraanse journalisten mogelijk te maken. De Nederlandse stichting Press Now is, naast cosubsidiënt, zelfs mede-initiatiefnemer en zorgt ook voor technische ondersteuning.

JELLE KNOT

NIEUWS UIT ENGELAND

UTV heeft plannen voor een nieuws station
De Britse onderneming UTV, dat eigenaar is van TalkSports, heeft plannen om mee te gaan dingen naar een licentie in de tweede ronde voor een nationaal DAB multiplex, zoals later dit jaar zal worden geadverteerd door Ofcom – te vergelijken met het Commissariaat voor de Media in Nederland. Binnen de programmering van TalkSport is er liefst 13 uur per etmaal aan programma's die niet gevuld zijn met sportitems maar met nieuws en actualiteiten. Ze worden dermate gewaardeerd dat de directie en aandeelhouder van UTV van mening zijn dat er des temeer reden is om mee te dingen. Men wil vooral 'phone inn programma's' gaan brengen en niet overgaan tot het uitzenden van politieke debatten. LBC zal, wanneer men een licentie verkrijgt, in Groot Londen een sterke concurrent voor het eventuele nieuwe station worden, hetgeen landelijk niet het geval zal zijn.

REDACTIE RADIO MAGAZINE

Foto's uit vervlogen tijden: A.V.R.O en Radio Luxembourg

Eerder dit jaar werd het archief van Hans Knot uitgebreid met een tweetal fotoalbums uit de collectie van wijlen Paul Snoek, die reeds in de jaren '30 werkzaam was bij de AVRO. Op deze 2 pagina's foto's van de AVRO en van een trip die Paul Snoek maakte naar Radio Luxembourg, lang geleden...

Foto onder: Mobiele zender van de Avro, 1936
Overige foto's op deze bladzijde:
AVRO Jamboree, 1937

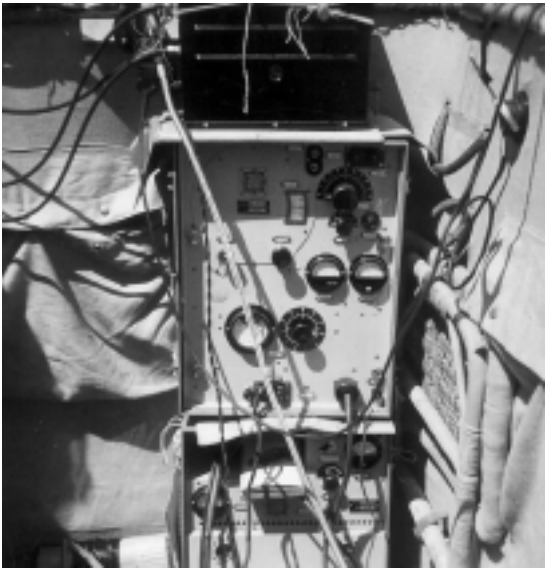

Met de klok mee: 2 foto's van een trip
naar Radio Luxembourg, 1938
AVRO regelkamer, 1937
AVRO opnamekamer, 1937
AVRO-studio aan de Enghweg, 1936
AVRO reportagewagen op de Dam
in Amsterdam, 1937

Foto's: archief Hans Knot, collectie Paul Snoek

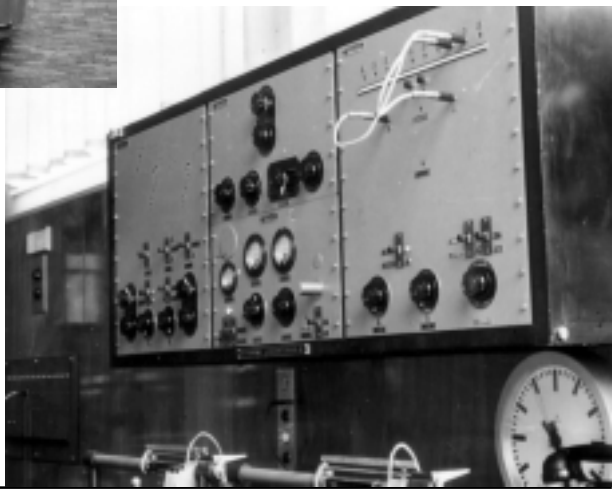

"208, IT WAS GREAT" door Alan Bailey

Wat hebben we, en dan heb ik het over de lezers tussen de leeftijd van pakweg 45 en 65 jaar, toch vaak onder de dekens stilletjes en vooral in het geheim, gekluisterd liggen luisteren naar onze transistorradio. Vaak tot in de nachtelijke uren en ik denk dat het merendeel van dit transistoren in de donkere uren was afgesteld op het station dat vaak zo lekker in de fading op onze ontvanger binnenkwam. De reden dat het merendeel op de '208' was afgesteld geeft de auteur van bovengenoemd boek in zijn titel al aan: 'It was great'. Met veel plezier luisterden we naar de uitzendingen van presentatoren die ons veel meer aantrokken dan de gelouterde namen die via de Nederlandse omroepen te beluisteren waren. Toen de naam van Alan Bailey viel en bij het gegeven dat er eindelijk weer een publicatie over Radio Luxembourg uit zou komen, begon mijn oude transistor meteen weer te glimmen. Immers is het al 14 jaren geleden dat onze 'Great 208' voor het laatst de signalen van de internationale service verspreidde. Bailey is er een die dicht bij huis zijn verhaal kon gaan maken. In 1938 werd hij in Hemel Hempstead in het graafschap Hertfordshire geboren. Op de middelbare school bleek er een enorme interesse te zijn voor de wereld van de omroep en de filmindustrie en werd hij dus ook lid van de camera club op school. Nadat hij zijn school had volbracht was zijn eerste job er een in een lokale bioscoop, het Luxor Theater. De trek naar de bioscopen ging snel achteruit door de enorme opkomst van het bingospel in Engeland als wel de opkomst van de televisie. Het zou enige jaren duren maar ook Alan werd opgeroepen voor militaire dienst en gelegen in Duitsland was Bailey al snel verknocht door veelvuldig te luisteren naar Radio Luxembourg. Hij was dermate onder de indruk dat hij in 1958 besloot te solliciteren naar een baan in de studio's in London, hetgeen hem tot en met 1975 bond aan 'The Station of the Stars.'

In eigen beheer heeft Alan Bailey nu het boek **'208 it was Great' - an affectionate Anecdotal Journey Between 1958 and 1975** uitgebracht, dat alleen via internet leverbaar is. Het 121 pagina dikke werkje heeft niet alleen het verhaal van Bailey maar ook diverse prachtige en zeer exclusieve foto's in zwart wit en kleur,

Alan Bailey

voornamelijk door hemzelf gemaakt. En dus geeft dit zowel in tekst als beeld een heel eerlijk en heerlijk overzicht van wat een producer annex technicus zoal in zijn loopbaan bij Radio Luxembourg heeft kunnen beleven.

Na een introductie over zijn eigen jeugd en de beschrijving van de beginjaren van Radio Luxembourg, waarbij ik mezelf weer terugzag in het oude zendcomplex, verhaalt Bailey op een prachtige manier hoe hij voor het eerst als werknemer het toch wel kleine gebouw van Radio Luxembourg aan Hertfordstreet in London binnentrad. Immers, een groot deel van de programma's in vooral de jaren vijftig werd daar in de studio's opgenomen. Dan komt ook vrij snel naar boven dat er veel meer was dan alleen het geluid op de 'Great 208', dat werd geproduceerd in het gebouw. Tal van nevenactiviteiten die in de studio's gebeurden worden anekdotisch maar tevens té fragmentarisch omschreven. Ontmoetingen met artiesten, hoe de studio's ook werden gebruikt voor andere ondernemingen, waaronder Redifussion Records. Een ieder van de eerder genoemde leeftijdscategorie heeft ze wel eens gezien, de reclameplaatjes van Readers Digest. Bailey was er bij betrokken dat ze werden opgenomen. Hij komt ook met de mooiste verhalen op technisch gebied, ondermeer hoe je 'echo' optimaal kunt produceren.

Anekdotes genoeg in het boek, waaronder nooit opgeloste. Zo gaat het verhaal dat aan het begin van de Tweede Wereldoorlog de meest unieke platen uit de discotheek in het park bij de studio's in Luxemburg werden begraven. Nooit is duidelijk geworden of het verhaal juist is omdat er nadien nooit meer naar gezocht is.

De artiesten kwamen er veelvuldig waarbij de jonge Bailey direct gewaarschuwd werd voor Connie Francis die een mannenverslinder zou zijn. Er is een uitstekend hoofdstuk terug te vinden over een groot aantal deejays dat in de loop der jaren samen heeft gewerkt met de auteur van het boek waarbij Alan Bailey soms heel duidelijk zijn eigen herinnering neerzet. Daaronder tal van deejays die ook een duidelijk zeezenderverleden achter de rug hadden alvorens naar Luxembourg te gaan. Ook gaat hij niet om de harde grappen heen die de deejays onderling met elkaar uithaalden, te vergelijken met de grappen die op zendschepen werden uitge-

Alan Bailey (met bril) achter Paul McCartney en Ringo Starr (l) voor de ingang van het Radio Luxembourgkantoor in Londen

haald. Immers ook de deejays in Luxemburg waren van huis en vormden in The Grand Dutchy een hechte leefgemeenschap waar je voor je plek moest vechten en toch de vrede diende te bewaren.

'208 it was great' door Alan Bailey is een heel mooie aanvulling op het eerder gepubliceerde schaarse materiaal inzake de geschiedenis van het fameuze radiostation, mede vanwege het gegeven dat het vanuit het hart van het station door de auteur werd geschreven. Voor mij had het boek 500 pagina's dik mogen zijn.

De prijs van het boek is 10.75 Pond inclusief verzendkosten. Meer info: radio208@hotmail.co.uk
www.208itwasgreatradioluxembourg.co.uk

HANS KNOT

De Amsterdamse piratenscene in de jaren '60

Zowel op Mediapages als in het Knot International Radio Report heb ik recentelijk aandacht besteed aan activiteiten uitgevoerd door een mysterieus duo uit Amsterdam, dat bij herhaling dacht te profiteren van de goede naam van bepaalde radiostations. Zowel bij Radio Noordzee als Radio Caroline probeerden ze in de begin jaren zeventig te infiltreren en geld te verdienen, mede door onheus gebruik van de namen van de organisaties. We kregen toen een aantal herinneringen van een aantal mensen die met hen in aanraking waren gekomen gedurende voornoemde periode.

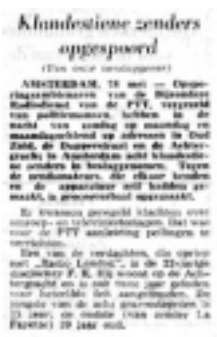

Klandestiene zenders opgespoord

Van Peter Bruining kreeg ik recentelijk een e-mail waarin hij zich eerdere activiteiten van Koller en Otten herinnert en tevens ingaat op de vroege piratenscène, die zich in de jaren zestig voornamelijk aan land afspeelde. Peter kende de namen 'Koller en Otten' uit de tweede helft van de jaren zestig en heeft beiden in het najaar van 1968 kort ontmoet. Hij schreef me dan ook: 'Alle indrukken in het artikel lijken me juist, het waren een paar hoogst onbetrouwbare figuren met een grote fantasie en dito verhalen die zich overal indrongen. Beiden waren ze in die tijd geïnteresseerd in middengolfzenders.'

De Koller die Peter Bruining kende heette volgens mij Frans Koller, zijn voorletters zijn F.J.W. geboren in 1946 en hij noemde zich diskjockey. Hij had rond 1968 een keldertje in de Utrechtsedwarsstraat, in het gedeelte tussen de Utrechtsestraat en de Amstel, in Amsterdam. Daar sloopte en repareerde hij televisietoestellen. Het was te herkennen aan de grote stapels oude beeldbuizen, direct achter de deur. Zijn woonadres was vermoedelijk daar in de buurt, op de Achtergracht.

Hoofdstad telde twintig clandestiene zenders

In die tijd waren er in Amsterdam op de 220 meter middengolf een aantal lokale piratenstations actief. Meestal waren het scholieren, die in navolging van de zeezenders wat plaatjes draaiden en 'zeezendertje' speelden. Heel onschuldig allemaal, niet commercieel. Bruining: 'Bovendien werd er ook huiswerk via de stations gemaakt. Een van hen was de zoon van een zeer bekende televisiejournalist uit die tijd en die draaide wat muziek van The Doors en daarna werden de Duitse vertalingen voorgelezen voor zijn schoolklas op het Spinoza, zodat die de volgende dag een behoorlijk cijfer hadden. Ik heb er nog een tape van.'

Koller was iets eerder in de tijd, in het voorjaar van 1968, ook zelf actief op de middengolf in Amsterdam onder de naam Radio Londen en maakte deel uit van een kleine concentratie aan zenders die vanuit de Utrechtse buurt en de Pijp actief waren. Volgens Peter Bruining vormde Koller met nog enkele andere personen een voorhoede van wat latere kleine middengolfstations, die in Amsterdam actief waren.

Zoals de zeezender liefhebbers tal van plakboeken vol hebben met herinneringen en tientallen uren aan herinneringen op cassette dan wel cd koesteren heeft Peter in de loop van de hoogtijdagen van de landpiraten ook het nodige verzameld: 'Toch bleven die activiteiten bij reguliere luisteraars naar de zeezenders niet onopgemerkt. Tientallen jaren later heb ik nog in het logboek van de luisteraar Oebel

Acht klandestiene zenders opgespoord

Boersma een notitie gevonden van deze uitzendingen. Uiteindelijk kun je stellen dat de uitzendingen van de landpiraten in Amsterdam en omgeving zich afspeelden in hetzelfde golflengtegebied.'

In de Achterhoek en Twente, maar ook in Groningen en Drenthe waren in die tijd massaal in het begin van de middengolf de landpiraten actief, met alleen maar Nederlandstalige muziek, vooral uit de stal van Johnny Hoes. Maar in Amsterdam was men dus anders actief en kon men betrekkelijk lang ongestoord zijn gang gaan. Peter Bruining herinnert zich nog enkele bekende namen uit die tijd.

Clandestiene Amsterdamse zender opgespoord

'Enkele bekende namen in die tijd waren 'Roadrunner', een station van ene Jan G. Verder had je Radio 'Jennie' van de toen roemruchte Joost Buis, die woonachtig was in de 1e Jan Steenstraat. Hij gaf gewoon zijn locatie vrij en riep altijd door de ether: 'naast de melkfabriek!' Dan had je Radio 'Blackout' op het Thérése Schwarzeplein, de 'Electra' van A.W. le Roi en 'Radio 215' van Frans K. Maartense op de Prinsengracht. Tja en dan natuurlijk 'Radio Londen' van Frank J.W. Koller. Ook wil ik 'Tom Poes' en 'Lafayette' van Dannis B noemen. De eerder genoemde Frans Maartense was een bekende leverancier van radio-onderdelen voor zenderbouw aan de Amsterdamse piraten. Hij werkte destijds bij Radio Groeneveld op de Ceintuurbaan en later bij Radio Rotor in de Kinkerstraat in Amsterdam'.

Peter Bruining luisterde in die tijd op de middengolf naar de zeezenders en al draaiende op de middengolf kwam hij op de frequenties rond de 220 meter (naast de Fransman uit Lille) dit stel lokale piraten tegen. Hij volgde hun activiteiten, waarbij het de kunst was er achter te komen waar ergens in de stad zij zich ophielden: 'antennes kijken' noemden wij dat. En peilen met het zakradiootje, prachtig om aan terug te denken.'

Maar zoals in het noorden en oosten de toenmalige RCD actief was met het uitpijlen van de illegale landpiraten, zo kon het natuurlijk ook niet uitblijven dat in Amsterdam de ether weer een beetje opgeschoond diende te worden. Bruining herinnert zich: 'Op 28 mei 1968 werd Koller opgepakt door de Radio Controle Dienst en niet alleen hij maar de complete jaargang aan illegale middengolfstations van dat moment. Dat resulteerde in een paar krantenberichten waarvan het beroemdste bericht de geschiedenis in gegaan is als het '29 flessen cognacbericht', een regel die door een drukfout in het bericht verschenen was. Daar werd in piratenkringen nog tijden over gesproken.'

Straffen voor etherpiraten

Uiteraard dienden de personen die bij de razzia van de RCD waren opgepakt voor de rechter te verschijnen, hetgeen in oktober 1968 gebeurde en natuurlijk breeduit in de kranten werd beschreven. Bruining:'In oktober 1968 moesten Frank Koller en zijn kornuiten voorkomen bij de rechter. Ook daarvan verscheen een verslag in de krant. Frank Koller kreeg een week gevangenisstraf toegewezen, terwijl hij al voor twee weken vastzat. Hij wist echter van volhouden en de ether bleek niet meer veilig te zijn.'

Bruining herinnert zich ook nog erg goed hoe de peilingen werden verricht en welke tegenactie de piraten regelmatig uitvoerden: 'Ik herinner me ook dat als er peilacties in de stad waren, de zenders werden ondergebracht op een van de weinige plekken waarvan we zeker wisten dat er niet gezocht zou worden, in het huis van hoofdcommissaris van der Molen. Zijn zoon was een bekende van de 'piraten'. Gepeild werd er door de RCD ondermeer vanaf het Marine-etablissement op Kattenburg, de RCD mocht daar gebruik maken van de peilers van de Marine, die daar destijds betere spullen voor hadden dan de PTT. Maar, de piraten hadden een 'mol' daar, die tipte wanneer er een peilactie aanstaande was. Dat betekende de zenders weg en de antennes plat op het dak.'

Radio De Vrije Maagd

Tegen het einde van september 1968 was Koller alweer in de lucht teruggekomen en die keer met een opvallend sterke zender, opererend vanuit een pand op de Parnassusweg in Amsterdam-Zuid. Hij gebruikte niet meer de naam Radio Londen maar ging als K.R.O. de ether in, hetgeen stond voor 'Klandestiene Radio Omroep' en later zond hij uit onder de naam 'Radio Omroep Amsterdam'. Andermaal Peter Bruining: 'Ik herinner mij de testuitzending nog goed, het onweerde stevig buiten en er waren veel zogenaamde 'statics' door de uitzending heen te horen.'

Koller was echter niet alleen via die stations actief maar verzorgde de programma's samen met een paar medeoperators, die deels de navolgers waren van het '29 flessen cognac'-verhaal, zoals bijvoorbeeld Michael Tas, die zelf ook een piratenstation had onder de naam 'Radio Weekendkoffertje'. Bruining herinnert: 'Aanvankelijk heette zijn station 'Radio Weekendtas', maar dat werd in verband met zijn naam toch iets té opvallend gevonden, zodat hij hem wijzigde. Radio Weekendkoffertje opereerde vanuit zijn ouderlijk huis aan de Pieter de Hooghstraat. De andere operators van de KRO/ROA waren Jan Maris, die in de Jan Willem Brouwersstraat woonde, en een operator met de initialen F.A.P.M., ik meen ene Fred.'

'KLANDESTIENE ZENDER EEN PASSIE'

Het zou echter niet lang duren alvorens er door de politie en de RCD voor een tweede keer bij Koller zou worden aangeklopt. De zender werd daarom na enkele dagen al uit de lucht gehaald door de RCD en er verscheen een groot bericht in Het Parool. Frank Koller werd daarmee voor de derde of de vierde keer gepakt voor clandestien zenden. Bruining komt in het gesprek nog even terug op de eerder geplaatste publicatie en de naam van Otten: 'De Otten waarover in het verhaal gesproken werd, was een maat van die Frank Koller. Ik heb hem nooit ontmoet, maar hij was ouder dan Koller. Ik heb het vermoeden dat die ook actief was op de middengolf in die tijd, ergens vanuit de Pijp mogelijk onder de naam 'Radio Magneet'. Jan Maris, ook actief bij de KRO/ROA aan de Parnassusweg, zouden wij later opnieuw treffen en wel bij Radio De Vrije Maagd.'

Dit laatste station was van de studenten die in mei 1969 het Maagdenhuis in Amsterdam hadden bezet, en wat de geschiedenis in zou gaan als de Maagdenhuisbezetting. Op een foto uit die tijd waarop de operators van De Vrije Maagd te zien zijn, zit Jan Maris uiterst links op de foto, met bril. In de zomer van 1992 werd in de Sleep In in Amsterdam de tentoonstelling 'Etters in de Ether' gehouden, gewijd aan 20 jaar illegale zenderhistorie in Amsterdam. Daar was toen ondermeer de zender tentoongesteld die door Radio De Vrije Maagd is gebruikt. Deze was in bruikleen verkregen van het Amsterdams Historisch Museum. De zender (met een EL34 in de eindtrap) was in opdracht gemaakt door Joost Buis, een briljant zenderbouwer die de fijne techniek van zijn vader had geleerd en een grote reputatie had op het gebied van het bouwen en onderhouden van de piratenzenders. Hij was zelfs nog in het begin van de jaren '80 actief met een illegale televiziezender op het Amsterdamse kabelnet, dat hij op de kabel bracht als Galactica TV. Er is dus zelfs van hem een zender in het museum beland. Ook werd er toen een geluidscassette verkocht met opnamen van 'belangrijke' stations, zoals radio De Vrije Maagd, met daarop ondermeer de station call en een straatinterview.

Jille Westerhof stuurde ons deze advertentie uit Het Beste (van Reader's Digest) uit1966:

'RADIO OMROEP AMSTERDAM' ZOND SINDS ZONDAGMIDDAG UIT

PTT rolt in Zuid illegale zender op

Tot zover een kleine bloemlezing over de Amsterdamse piraten, die in de late jaren zestig actief waren in Amsterdam. Met dank aan Peter Bruining voor zijn herinneringen. Gelukkig is er ook uit die periode genoeg illustratiemateriaal bewaard gebleven. In de toekomst zal ik aandacht besteden aan de gememoreerde televiziestations die in de jaren tachtig in Nederland actief waren.

HANS KNOT

Boek- recensie

Fernsehen und Radiohören mit dem PC

door Thomas Riegler

Soms denk ik terug met weemoed aan de tijd dat het leven heel wat minder haastig was dan heden. Verplaats je in gedachten naar de tijden dat het al decennia lang bestaande Freewave Media Magazine voor het eerst uit kwam in 1978. Ton van Draanen deed de eindredactie in Amstelveen en ik zette de letters op papier met gebruik van een IBM typemachine. Dat betekende foutloos typen, met messen werken om de stukjes en foto's tot een geheel te plakken en was er veel meer tijd nodig. Bovendien dienden de foto's stuk voor stuk te worden opgestuurd naar Ton zodat ze, via een duur proces gerasterd konden worden. De eerste testcomputer kwam in hetzelfde jaar bij mijn werkgever, de universiteit, binnen. Binnen onze afdeling mochten drie mensen ermee testen. Ik hoorde bij de drie en gezamenlijk lieten we een Brother typemachine ombouwen tot printer. Met elke toets op het computerbord had je vier functiemogelijkheden en ze waren zo klein dat het werken niet snel ging. Tassword was het tekstverwerkingsprogramma waar je 3 pagina's tekst in kwijt kon, waarna het weggeschreven diende te worden naar cassette.

De hedendaagse computer heeft een giga geheugen waardoor er miljoenen keer meer mee kan worden gedaan dan met de eerste computer in 1978. Maar het radio beluisteren en het televisie kijken is sindsdien ook totaal veranderd. Was het niet spannend een ver radiostation te ontvangen via de AM of KG? Je tikt nu een internetsite in om een station uit bijvoorbeeld Vietnam te beluisteren. En het aanbod tot de televisie en radio via de PC is heel uitgebreid geworden, voor sommigen zelfs niet eens meer te overzien. Thomas Riegler heeft voor die en de gemiddelde gebruiker een handig boekwerkje onder de titel **Fernsehen und Radiohören mit dem PC** geschreven, waarin hij je door een mooie route leidt wat er zoal kan worden ontvangen, op welke manieren, hoe er hulpprogramma's kunnen worden gehanteerd. Maar ook hoe signalen kunnen worden vastgelegd, vervolgens bewerkt en gearchiveerd. En let op, denk niet te snel, ach dat weet ik wel, want er zitten ontzettend veel handige tips in het boekje die ook de intense computergebruiker interessant zal vinden.

Fernsehen und Radiohören mit dem PC door Thomas Riegler telt 112 pagina's en bevat 203 afbeeldingen. VHT bestelnummer 411 0128
ISBN 3-88180-828-0
Te bestellen voor 14,80 exclusief porti bij service@vth.de
Kijk ook op de internetsite van de uitgeverij voor andere recentelijke publicaties
www.vth.de

HANS KNOT

Internet surftips

Andermaal enkele surf tips, waarbij we eerst gaan kijken naar de site die Manuela Smit heeft gemaakt over Robert Jensen en side kick Jan Paparazzi (voorheen Radio Monique). **http://www.clubs.nl/community/default.asp?clubid=352592**

Dan het hele gebeuren rond het afbreken van het REM eiland. Allereerst staat er op de site van Martin van der Ven een prachtige collectie foto's gemaakt tijdens de afbraak door Jan Parent. **www.offshore-radio.de**

Dan kijk ook eens op de volgende internetadressen:
http://www.hosternokke.nl/rem/
http://tips-en-trucs.verdijk.info/nostalgie/
http://tips-en-trucs.verdijk.info/varia/
http://tips-en-trucs.verdijk.info/

Liberty Radio heeft enkele maanden geleden een oud zenderpark, dat niet meer in gebruik was, laten opblazen. Andrew Emmerson stuurde ons een link waar je kunt zien wat er precies gebeurde: **http://www.youtube.com/watch?v=0ZWWTRmOM28**

HANS KNOT & MARTIN VAN DER VEN

EINDE ACCEPTGIRO'S

Banken bezuinigen, dat hebben we allemaal in de media kunnen vernemen. Een onderdeel van deze bezuiniging is o.a. de acceptgiro. Deze wordt in de ons bekende vorm afgeschaft. Postbank en alle andere banken willen dat de mensen digitaal gaan betalen. Voor de consument betekent dit dat de levering van bijv. een giroboekje Euro 5,— gaat kosten. Een girooverschrijving wordt dus relatief duur. Men heeft echter een goedkope oplossing gevonden. Bij klanten van de postbank gaat dit als volgt: je belt 0900-0533. Girofoon. Kost 5 ct per minuut. Je wordt door het hele programma geleid en je kunt er ook mee telefonisch betalen. Wij maken ons voorraadje acceptgirokaarten tot eind van dit jaar op. Daarna mogen wij ze van de postbank niet meer gebruiken. U heeft dan 2 opties: gebruik maken van de girofoon of een overschrijving uitschrijven.

Vriendelijke groet, Rob Olthof

Stichting Media Communicatie
Postbus 53121 - 1007 RC Amsterdam
Tel. (na 18.00 uur) 020-662 11 41
www.mediacommunicatie.nl
e-mail: verkoop@mediacommunicatie.nl
giro: 40 65 700 / bank: 98.80.40.301

Nieuw boek: VOICE OF PEACE MEMORIES & ABIE NATHAN'S WORK by Hans Knot (editor)

Gedurende het afgelopen jaar is er intensief gewerkt aan research inzake niet alleen de historie van de **Voice of Peace** maar ook aan al het humanitaire werk dat **Abe Nathan** heeft gedaan gedurende de afgelopen vier decennia. Hans Knot is daarbij geassisteerd door vele mensen, waaronder naasten van Nathan en vele deejays uit het verleden. Dit resulteerde in een **250 pagina's dik boek**. Tientallen foto's zijn in het boek geplaatst maar gezien het aanbod aan foto's dermate groot was is besloten een gratis **foto-cd** bij te sluiten. Het boek werd gepresenteerd op de Radiodag en kan worden besteld voor 30 Euro voor lezers in Nederland en 33 Euro voor daarbuiten. Je kunt het geld sturen naar SMC, Postbus 53121 1007 RC Amsterdam of overmaken op gironummer 4065700 ten name van Mediacommunicatie Amsterdam. Vermeld, bij bestelling uit het buitenland: IBAN number: NL 37 PSTB 0004 0657 00 BIC: PSTBNL21. Dit om hoge kosten te voorkomen.

Opnieuw leverbaar: Posters!
Capital Radio op het strand van Noordwijk euro 5,— **Laser** euro 5,— **Veronica op het strand van Scheveningen** euro 5,—

Import uit Duitsland
MP3 DVD The Voice of Peace. A kaleidoscope of 20 years of broadcasting (met 73 uur aan opnames). euro 16,—

Uit de serie "From the Offshore Radio Heaven": MP3 DVD "The late Daffy Don Allan"(69 uur) euro 14,—
MP3 The late Crispian St. John/Jay Jackson (54 uur) euro 14,—
MP3 The late Stan Haag (110 uur) euro 14,—
MP3 The late David Lee Stone (43 uur) euro 14,—
Audio-Dubbel-CD (WDR productie) **"Radiopiraten - Abenteuer auf hoher See"** - euro 24,—

In de uitverkoop: boek "**50 jaar pophistorie, blunders, en jatwerk**"van Erik Bevaart.
Nu voor euro 12,95 !. Buitenland euro 16,95

We hebben weer een aantal interessante verzamel cd's opgespoord. De prijzen zijn inclusief verzendkosten.

Shocking Blue, best of euro 10,— (een eerbetoon aan de onlangs overleden Mariska Veres).
100 forgotten sixties euro 19,50
50 tracks rare and obscure euro 19,50
100 hits of the 50's euro 19,50
100 mooiste luisterliedjes euro 19,50
100 Rock ballades euro 19,50
Toen was het stil op straat: een 4 cd box + 1 DVD met liedjes van Rudi Carell, Blue Diamonds, Gerard de Vries(het spel kaarten), Imca Marina, The Ramblers, Saskia en Serge, Max van Praag, Trea Dobbs etc.: euro 19,50
Cats, 1 CD+1 DVD met grootste hits euro 17,95
Veronica Never Ending Story: dubbel cd met alle bekende tunes van Radio Veronica euro 16,— **>>>**

Stichting Media Communicatie
Postbus 53121 - 1007 RC Amsterdam
Tel. (na 18.00 uur) 020-662 11 41
www.mediacommunicatie.nl
e-mail: verkoop@mediacommunicatie.nl
giro: 40 65 700 / bank: 98.80.40.301

<<<(vervolg van pagina 27)

Radio London dubbel cd met 47 fab forty hits + 49 Radio London jingles euro 16,—
Nederpop 70-79 "and the beat goes on" 3 cd box + 1 dvd. euro 19,50
Nederpop 16 hits jaren 60 euro 6,—
Nederpop 16 hits jaren 70 euro 6,—
Les meilleurs '69 van Vic van de Reijt. 3 cd box met de mooiste Franse pop euro 19,—
Van du tot DADADA, 3 cd box met de beste Duitse schlagers euro 21,—
CUBY AND THE BLIZZARDS LIVE IN LUXOR IN ROTTERDAM, dubbel CD. Briljant! Slechts beperkt verkrijgbaar euro 16,25
Dutch Nuggets: dubbel cd's met Nederlandse pop euro 17,—
Dutch Nuggets 2 euro 17,—
Typisch zestig, 5 cd box met briljante songs die je nauwelijks meer hoort euro 19,—
Hitdossier Collectables jaren 60, delen 1 en 2 . Per deel euro 16,—
Hitdossier Collectables jaren 70, delen 1 en 2. Per deel euro 16,—
Earth & Fire the Dutch collection euro 15,—
Earth & Fire wild and exciting euro 6,—
Alan Price set collection euro 16,—

Alan Price Set

Kiki Dee Sixties collection euro 15,—
More greatest hits of the sixties, 8 cd box euro 19,50
More greatest hits of the seventies, 8 cd box euro 19,50
100 % one hit wonders, vol 1 euro 10,—
100 % one hit wonders, vol 2 euro 10,—
Gene Clark: white light euro 10,—
Pete Seeger (bekend van o.a. We shall overcome) gr hits euro 10,—
Roger Whittaker (the last farewell) gr hits euro 10,—
Sue Story no 4: prachtige verzamelaar met soul artiesten en als klapper: "Around Midnight"van Jimmy McGriff (close down tune, gebruikt door Caroline in 1964. euro 17,—
ONE WAY WIND De Geschiedenis van de Palingsound op 2 CD's en 1 DVD euro 22,—
THE KINKS: THE SINGLE COLLECTION, 25 tracks euro 11,—

CD's: Het mooiste van:

Willeke Alberti euro 8,—
Willy en Willeke Alberti euro 8,—
BZN euro 8,—
Frans Halsema euro 8,—
Boudewijn de Groot euro 8,—
Gerard Joling euro 8,—
Peter Koelewijn euro 8,—
Corry Konings euro 8,—
Luv euro 8,—
Rob de Nijs euro 8,—
Ramses Shaffy euro 8,—
Wim Sonneveld euro 8,—
Paul van Vliet euro 8,—
Cornelis Vreeswijk euro 8,—
Andre Hazes euro 8,—
Liesbeth List euro 8,—
Heikekels: het beste van euro 10,—
Boudewijn de Groot: hits euro 10,—
Rolling Stones big hits euro 15,—
Rolling Stones Aftermath euro 17,—
Petula Clark collection euro 15,—
Petula Clark Ses belles chansons euro 15,—
Monkees hits euro 10,—
Scott Mc Kenzie: San Francisco euro 10,—
Engelbert Humperdinck: Simply the best euro 10,—
Tom Jones Greatest hits euro 10,—
Procol Harum gr hits euro 10,—
Kinks Single collection euro 10,—
Small Faces: very best euro 10,—
John Woodhouse holl glorie euro 10,—
John Woodhouse Het beste euro 13,—
Armand: ben ik te min euro 8,—
Keith West tomorrow euro 10,—
Outsiders dubb cd euro 15,—
David Garrick all the hits and more euro 10,—
Tremeloes Best of euro 10,—
Status Quo: 12 Gold bars euro 12,—
Free: Universal Masters euro 10,—
Motions: Singles dubb cd euro 15,—
Groep 1850: trip to Mother Earth euro 8,—

Groep 1850

Equals: all the hits and more euro 8,—
David McWilliams: Days of Pearly Spencer euro 15,—
Beach Boys: 15 big ones euro 10,—
Trio Hellenique euro 10,—
Lucille Star: best of euro 15,—
Johnny Lion: singles A & B sides dubb cd euro 15,—
Chubby Checker: best of euro 10,—
Dutch Swing college singles coll euro 10,—
Dutch Swing college Live on stage euro 10,—
Byrds: gr hits euro 10,—
Sweetheart of the Rodeo euro 10,—
Cliff Richard: 40 golden greats euro 17,—
Cliff in the 60's euro 10,— **70's** euro 10,— **80´s** euro 10,—

Boek: **Radio Mi Amigo, deel 5 : een veel te snelle herstart** euro 10,—-

DVD's:

Kojak 6 DVD box euro 28,—
Columbo serie 1,2 en 3 (4 dvd's per serie) euro 28,—
Miami Vice, serie 1 en 2 per serie 6 dvd's euro 28,—